



Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Disputatio 1. De Institutione, & Necessitate Sacramenti Pœnitentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-81978)

DISPUTATIO I.

DE INSTITUTIONE, ET NECESSITATE SACRAMENTI POENITENTIAE.

2. **C**onstans est omnium catholicorum sententia, Christum Dominum ante mortem promisso, & aliquomodo inchoasse institutionem Sacramenti Pœnitentiaæ. Ratio est, quia Matth. 18. dixit Apostolis: *quæcumque solveritis super terram, erunt soluta, & in Cœlo; & quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata. & in Cœlo.* Quibus in verbis continetur promissio dandi Apostolis, eorumque successoribus potestatem ligandi, & solvendi. Sic in illis verbis Christi ad Petrum, Matth. 16. *Tibi dabo claves regni Cœlorum:* continebatur vera promissio dandi Petro, ejusque successoribus supremam clavium potestatem, quam tunc non dedit, sed postea Jo: ult. quoad dixit: *pasce oves meas.* Unde tunc Christus præcipue instituit Sacramentum Pœnitentiaæ, quando Apostolis dedit completam potestatem absolvendi. Quando autem dedit radicalem, sive inchoatam, tunc dicitur quasi institutionem inchoasse. Cum autem in nocte cœna, quando Christus ordinavit Apostolos, contulerit illis characterem Sacerdotalem, qui est fundamentum potestatis absolvendi, & inchoatio potestatis completæ, ea de causa dicitur, tunc inchoatam fuisse Sacramenti Pœnitentiaæ institutionem; tunc vero præcipue Sacramentum istud institutum fuisse, quando postea dedit eis potestatem peccata remittendi. Sic modò in Ecclesia ista due potestates sunt separabiles: etenim cum Episcopus dicit: *accipite potestatem offerendi sacrificium in Ecclesia:* suscipitur actualis potestas consecrandi; cum vero postea dicit: *accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, &c.* suscipitur actualis potestas absolvendi. Cæterum quia per prima verba confertur character ordinis, qui non confertur novus per alia verba, sed tantum augetur, aut extenditur juxta varias sententias, ideo potestas radicalis traditur per prima, & completur per secunda verba. Quæcumus modò, quando Christus hanc potestatem absolvendi dederit, sive quan-

do præcipue Sacramentum Pœnitentiaæ instituerit.

SECTIO I.

De tempore institutionis, & necessitate Sacramenti Pœnitentie.

§. I.

Aspero primò: tunc præcipue instituit Christus Dominus Sacramentum Pœnitentiaæ, quando post reditatem suam dixit Apostolis Jo: 20. *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum reueneritis, retenta sunt.* Conclusio est de fide, & constat ex Tridentino less. 14. cap. 1. dicente: *Dominus autem Sacramentum Pœnitentiaæ tunc præcipue instituit, cum a mortuis excitatus insufflat in discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum reueneritis, retenta sunt.* Quo tam insigni facti, & verbis tam perspicuis potestatem remittendi, & retinendi peccata, ad recognoscendos fideles post baptismum lapsos, Apostoli, & eorum legitimis successoribus, fuisse communicatam, universorum PP. confessio semper intellexit. Probatur facile primò ex dictis non superiori. Tunc præcipue instituit Christus Sacramentum Pœnitentiaæ, quando non modò radicalem, sed completam quidem potestatem dedit Apostoli, ejusque successoribus absolvendi a peccatis: sed quamvis in nocte cœna dedit potestatem radicalem; post cœnationem suam dedit completam potestatem absolvendi a peccatis: ergo & confirmatur: potestas, quam Apostoli, ceterumque successores acceperunt a Christo ad absolvendum a peccatis, erat judicialis, adeoque, & Sacramentum Pœnitentiaæ institutum fuit per modum judicij: sic enim acceperunt potestatem judicandi in terra, ut judicium ratum haberetur in Cœlo, ut

constat ex verbis Christi, & diximus cum SS. PP. num. 442. de virtute. Atqui nullum institui potest judicium, si nulla ad sit potestas judicialis: ergo tunc præcipue instituit Christus istud Sacramentum, quando post resurrectionem suam dedit Apostolis, eorumque successoribus Jo: 20: eam potestatem judiciale.

4. Respondebis ex hæreticis: ex Christi verbis non inferri, Pœnitentiam esse Sacramentum: quia ab antiquis Ecclesiæ PP. non ita intellecta sunt, neque ab ipsis Pœnitentia Sacramentum vocatur. Contra tamen primò, quia hæc responsio magnam continet incitiam, & SS. PP. ignorantiam; August. enim in expositione psal. 146. verum illum interpretans: *qui sanat contritum corde, & alligat contritiones eorum;* ita differit: *qua sunt ista alligamenta, nisi temporalia Sacra menta: & in exemplum adducit Eucharistiam, & manus impositiōnem, quā per presbyterum peccatores reconciliantur.* Unde plane patet, ipsum Iohanni de Sacramento propriè dicto. Item Greg. Nyss. in lib. de vita Moysis sic habet: *Mosæ per lapidem inundare aquis eremum fecit: quæres, quantum, qualemque sit Pœnitentia Sacramentum, docet.*

5. Contra secundò PP. primorum Ecclesiæ sæculorum per exomologesim Sacramentum Pœnitentiae intelligebant, sive signum sensibile remissum peccati, vel, ut ipsi dicebant, extinctivum gehenna: ergo falso, & imprudenter asserunt hæretici, Patres primorum Ecclesiæ sæculorum non vocasse Sacramentum, Pœnitentiam à Christo institutam. Probatur Ante: licet nomine exomologesis aliquando à PP. comprehendatur contritio, confessio, & simul satisfactio; aliquando sola sacramentalis confessio, nunquam tamen apud ipsos est hujus nominis significatum sine sacramentali confessione, sive signo sensibili gratiæ, aut extinctivo gehenna, ut constat ex Tertul. qui floruit circa annum 200. Hic enim, lib. de pen. agens de iis, qui à confessione ex pudore ac verecundia abhorrebat, ait: *Plerosque hoc opus, ut publicationem sui, aut suffugere, aut de die in diem differre presumunt, pudoris magis memores, quam salutis.* Et circa finem libri: *Si de exomologesi retrahit as gehennam in corde considera, quam tibi exomologesis extinguit,* Tum & Origines,

qui floruit circa ann. Christi 224. hom. 2: in Levit. ait: *Est adhuc septima, & dura per pœnitentiam remissio peccatorum, cum non erubescit Sacerdoti Domini indicare peccatum suum, in quo impletur, & illud, quod Apostolus dicit: Si quis infirmatur, vocet presbyteros.* Quod etiam tradunt alii plutimi PP. infra citandi: ergo &c. Exinde.

Probatur secundò Conclusio contra omnes hæreses relatas num. 1. Signum sensibile collativum gratiæ à Christo Domino institutum est verum legis novæ Sacramentum: atqui Christus Dominus eo cap. 20. Joannis instituit signum sensibile collativum gratiæ: ergo & instituit verum signum novæ sacramentum; adeoque sacramentum pœnitentiae est unum ex sacramentis verè à Christo Domino in lege nova institutis. Cons. tener, & Maj. admittitur etiam ab hæreticis, cum sit ipsum constitutivum sacramenti ex num. 14. de sacramentis. Min. verò probatur. Potestas judicialis, quā Judex reum juridicè absolutivit, non exercetur, nisi per signum sensibile manifestativum remissionis, vi cuius, & Judex absolvit; & reus manet absolutus, ac proinde cum Christus hanc conferebat potestatem, verissimè constituebat signum illud sensibile: atqui signum illud sensibile erat collativum gratiæ, sive, quod idem est, remissum peccati, cum peccata nunc quam à Deo nisi per gratiæ infusionem remittantur: ergo &c. Confirmatur: verba Christi, utpote sapientissimi Legislatori, accipienda sunt in sensu proprio, quando nulla ratio in contrarium cogit, ut & ipsi hæretici fatentur ex Aug. citato n. 443: de virtute: atqui sensus propositus istorum verborum Christi significat signum sensibile à Christo institutum, quo Apostoli, eorumque successores per hanc potestatem verè peccata remittant, adeoque, & sunt verè constitutiva sacramenti pœnitentiae, prout à Romana Ecclesia traditur, ergo &c. Mirum est in quot, & quantos dicendi modos argumenta ista hæretici arcas diviserint.

Respondent primò Montanistæ, & Novatiani: per illa verba non conferri potestatem Ecclesiæ ministris ad remittendâ peccata, cum solus Deus peccata remittat. Ratio eorum est, quia nunquam ab Ecclesia Dei, aut SS. PP. in sensu nostro intel- c.

Etta fuerunt ea verba. Cæterum ex dictis facile appareret, quām debilis sit ista responsio, & quām ingens mendacium contineat. Quapropter contra primò: licet Deus sit causa principalis peccatorum remissiva, & sacerdotes hoc sacramentum conficentes sint causa minùs principalis, utpote non suo, sed nomine Christi, & ut Christi Ministri operantes; attamen per potestatem à Christo acceptam verè peccata remittunt: non enim dicit Christus: *accipite spiritum sanctum, quorum remisero peccata sed quorum peccata remiseritis*; ergo &c. Contra secundò: ex ipsis verbis inferunt SS. PP. peccata declaranda esse Ecclesiæ Ministri, ut ea remittant, ne claves Ecclesiæ Dei ipsis frustra collatae sint. Sic Aug. lib. 50. homiliarum hom. 49. *Agite pænitentiam, qualis agitur in Ecclesia: nemo dicat sibi, occulte ago, apud Deum ago, novit Deus, qui mihi ignorat, quia in corde ago: ergo sine causa dictum est: quæ solveritis in terra, soluta erunt in Celo: ergo sine causa sunt claves datae Ecclesiæ Dei: frustramus Evangelium Dei, frustramus verba Christi? ergo &c.*

3. Respondent secundò Andiani, & Melsaliani: Christum per ea verba non instituisse sacramentum, quale ministratur in Ecclesia Dei, cum non dederit potestatem, ut pænitentibus imponerentur pænitentia, & satisfactiones, uti imponuntur, sed solum ad pure remittenda peccata. Contra tamen primò: Per illa verba dedit Christus Apostolis potestatem judicialem, ut constat ex SS. PP. cit. num. 3. sive potestatem clavium, ut constat ex ipsis verbis Christi, & expressè habet Aug. cit. num. superiori: atqui Judex non solum habet potestatem ad peccata utcumque remittenda, sed etiam ad imponendam multam, & satisfactionem: ergo per eam potestatem à Christo collatam, acceperunt Apostoli, & Ecclesiæ Ministri potestatem ad imponendam multam, & satisfactionem. Contra secundò, quia ejusmodi potestas adeò clare includitur in ea potestate judiciale à Christo Domino collata, ut nullum sit Ecclesiæ catholicae cœcumenicum Concilium, quod eam non definierit, quoties se se obtulit occasio. Sic Laodicenum circiter quartum saeculum Can. 2. dixit. *His, qui diversorum peccatorum lapsus incurrunt, & instant orationi, confessioni,*

& pænitentia pro qualitate peccati im- pus pænitentia tribuendum est: ergo &c. Vide alia plura Conc. à num. 12.

Respondent tertio Wicelleffus, & Ermus; confessionem (qualem docet Ecclesia Romana) non esse sacramentalem: Ratio eorum est, quia non est de jure divino, sed de Summi Pontificis institutione. Contra tamen primò, quia tale ingenio mendacium ab hereticis solim potuit confungi: Pontifex enim, aut Ecclesia nequit sacramenta instituere, neque circa substantiam aliquid immutare, ut Ecclesia Dei semper constantissime tenuit, & docet Trid. sess. 21. cap. 2. ut diximus num. 3. de sacram. neque dare valet potestam homini ad remittenda peccata, quia Christus non dederit. Christus autem eam date potuit, & dedit, ut constat ex num. 3. ergo confessio sacramentalis, quod sit in Ecclesia Dei, non quidem à Romano Pontifice, sed à Christo Domino habet institutionem. Contra secundò: Confessio sacramentalis, qualis sit in Ecclesia Dei, ab eo habet institutionem, & quo Ecclesia habet potestatem clavium à Summo Pontifice, sed à Christo Domino, aliter qui virtute suæ frustraret potestam clavium, non frustraret verba Christi, sed verba Pontificis contra expressam Augustini doctrinam traditam num. 7. ergo. Contra tertio, quia nullus est affigendus Romanus Pontifex, neque ipius verba, ex quibus, vel apparenter confungi possit sacramentalis confessionis institutio: affiguntur autem, & clarissime Jo. 20. verba Christi Domini, ex quibus habent talis institutio: ergo &c.

Respondent quartò Lutherus, & Calvinus: confessionem, qualem docet Ecclesia Romana, non esse à Christo instituta, quia Christus, inquit Lutherus, non exigit, quod singula peccata sacerdotibus manifestarentur, sive quia, ut inquit Calvinus, talen confessionem non præcepit, sed liberamente cultatè fidelibus reliquit, ut qui sua peccata lethalia vellent confiteri, possent; qui autem nolent, possent etiam licet confessio peccatorum suorum, aut omnium, aut aliquorum pro libito omittere: ad eum modum, quo instituit ordinem, & matrimonium, ut possent, qui vellent ea sacramenta suscipere: qui autem nolent, possent licet illa omittere. Contra tamen, quia

hæreticali, & malitia se perdendi, aliosque decipiendi, cùm manifestè pugnet contra veritatem Scripturæ, Conciliorum, & PP. Juxta communem totius universalis, & antiquæ Ecclesiæ intelligentiam: ergo &c. Caterum ut hoc metidiana luce clarius appareat.

§. II.

Àffero secundò contra Lutherum, & Calvinum: iure divino obligantur fideles ad pœnitentiam Sacramentalem. Probatur primò ex Scriptura. Licet enim privati possint componere lites, quas habent cum aliis privatis, quin recurrere velint ad judices à principe constitutòs; attamen lites, quas habent cum principe, non possunt componere, nolendo recurrere ad judices constitutos à principe ad tales lites compotendas, modo quo princeps recursum exigit, sive in re, sive in voto: atqui Sacerdotes constituti sunt à Deo judices ad solvendum, vel ligandum peccata, quibus horribiles rei sunt apud Deum, ut constat à h. 3. ita ut nunquam Deus velit fideliū peccata remittere sine recursu vel in re, vel in voto ad eos judices: ergo &c. Probatur Min. ex una parte Dei justificationem promisit verò contritis, sive Deum super omnia diligentibus ex num. 350. de virtute; ex altera verò parte voluit omnia peccata ad judices ab ipso constitutos de terris ex num. 3. adeoque qui per contritionem justificatur, obligatus manet ad subiciendam iis judicibus ea peccata, siueque contritio dicitur votum pœnitentie; sed in hoc stat doctrina Ecclesiæ Catholicae, quod peccata non remittantur sine pœnitenti vel in re vel in voto; adeoque, & quod fideles obligati sint ad Sacramentum pœnitentie modo dicto: ergo &c. Confirm. ex Basilio, qui floruit circa annum 360. in regulis brevioribus reg. 228. dicente: *necessariò iis peccata aperiri debent, quibus credita est dispensatio regni cœlestis*; tum ex Ambr. qui floruit circa annum 364. lib. 2. de pœn. cap. 6. dicente: *Si vis justificari, factere delictum tuum: solvit enim criminum nexus ihercunda confessio peccatorum*: Quod autem Ambrosius confessiones sacramentales audire solitus fuerit, habetur in ejus vita scripta à Paulino his verbis: *Quotiescumque illi aliquis ob percipien-*
R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

dam pœnitentiam lapsos suos confessus fuisse, ita flebat, ut illum flere compelleret: ergo ex SS. PP. primorum sæculorum, juxta Scripturæ doctrinam, fidelis, qui vult iustificari, obligationem habet confitendi; adeoque sine Sacramento pœnitentie, vel in re, vel in voto non obtinetur iustificatio. Vide Sozomenum num. 15.

Probatur secundò Institutio divinæ sacramentalis confessionis nunquam fuit ab Apostolis prædicata, ut libera neque ab Ecclesia Dei fuit unquam, ut libera reputata, sed ut necessaria pro fideliis, qui habent peccata mortalia. Sic in Concilio Carthaginensi III. ante 1100. annos, Can. 31. præcipit Episcopis: *ut pœnitentibus secundum peccatorum differentiam, Episcopi arbitrio, pœnitentia tempora decernantur* eo enim tempore non conferebatur iurisdictio Presbyteris, nisi absente Episcopo, & urgente necessitate, ut habet ibi Can. 32: *ut Presbyter in consulto Episcopo non reconciliet pœnitentem, nisi absente Episcopo, & necessitate cogente*. Unde ibi clare agitū de potestate Ministrorum ad pœnitentiam determinandam; de libertate autem pœnitentis ad confitendum, vel non confitendum sua peccata, nulla sit mentio; sed omnino supponit ex vi pœnitentia obligatio, ita ut Concilium Cabiliense primum circa annum 800. Can. 32. increpet eos, qui non plenè confitentur peccata sua Sacerdotibus, similiq[ue] præcipiat, ut solerti indagatione omnia peccata ex fragilitate animæ, & corporis commissa inquirantur: atqui si fideles non tenerentur confiteri peccata sua, nulla illis esset obligatio adeo accurate examinandi, & inquirandi sua peccata, ut ea confiterentur, neque esset potestas in Ministris ad obligandum ad talem accuratam confessionem, & ad suscipiendam pœnitentiam pro eorum peccatis: ergo &c.

Probatur tertio: Et explicatur ulterius hæc ratio fundamentalis: obligatio, quam ex vi hujus Sacramenti institutionis habent fideles, optimè colligitur ex constanti, & immemorabili totius Ecclesiæ usu: sed ex illo peccatores fideles accedunt ad hoc Sacramentum ex obligatione, & alligatione à Christo imposta: ergo &c. Probatur Min. Ab initio Ecclesiæ, per singula antiqua sæcula, constat, peccatores fideles accessisse ad hoc Sacramentum; nullibi at-

Titi

701

tem fit vel minima mentio de eo, quod obligati non essent ad confessionem; imo contrarium constat ex Oecumenicis antiquis Conciliis, obligationem hanc supponentibus, eamque ad nos, tanquam fide certam, transmittentibus, ex Laodiceno cit. num. 8. ex sexta Syn. sive Trullanâ cit. n. 442. de vñt. omnibusque aliis Ecclesiæ Græcæ Conciliis, ut ex eo manifeste patet, quod in Concilio Florentino, ubi plura capita à PP. Latinis contra Græcos objecta fuere, nulla circa hanc obligationem lis oborta fuerit inter Ecclesiam Græcam, & Latinam. Quinimò Hieremias Patriarcha Constantinopolitanus in censura confessionis Augustanae cap. 11. increpavit Lutheranos dicentes, non esse necessarium omnia peccata per singulas species confiteri, adeoque Ecclesia Orientalis semper ab initio eam obligationem agnoscit. Pariter Ecclesia Occidentalis, ut constat ex Conc. III. Carthag. cit. n. 11. superiori, ex Turoveti circa ann. 800. ex Monguntino sub Rabano Archiepiscopo, & Wormiacensi codem saeculo congregatis idemque prescribunt generalia Concilia, Lateranense sub Innocentio III. capit. 21. anno 1225. Constantiense sess. 8. Florentinum in decreto Eugenii IV. & Trid. sess. 14. sed obligatio, quæ ab universa Ecclesia agnoscitur jure divino recepta, quamque Concilia provincialia supponunt, & generalia Concilia definit, ut divino jure præceptam, talis est, ut non sit liberum fidelibus, eam pro libito suo adimplere, vel non adimplere: ergo &c.

14. Respondebis ex Calvinio: pœnitentiam esse verum Sacramentum, sive signum sensibile collativum gratiæ, aut remissum peccati; oxterum non distingui à Baptismo, sed esse ipsum Baptisma sola apprehensione, fide, & memoriam repetitum. Contra tamen primò. Si Sacramentum pœnitentiae esset ipsum Sacramentum Baptismi, sola memoria fide & apprehensione repetitum, sicut adiutorum non tenentur fateri peccata sua ad suscipiendum Baptisma; ita neque tenebuntur confiteri ad suscipiendum Sacramentum pœnitentiae; sed hoc expresse est contra scripturam, & SS. PP. citatos num. 11. ergo &c. Contra secundò: Christus dedit Apostolis, eorumque successoribus potestatem retinendi peccata, ut constat ex scriptura, & PP. à num. 3. atqui non dedisset

potestatem ad retinenda peccata, si Sacramentum pœnitentiae esset ipsum sacramentum Baptismi sola apprehensione, fide & memoriam repetitum, cum non dederit eis potestatem, quæ facerent, ut baptizati, vel non essent baptizati, vel non haberent apprehensionem, fidem & memoriam, ut credarent, ipsis per baptismum remissa fuissent peccata: ergo &c. Contra tertio: Nulla ratio patitur, ut Deus facilius ignorat iis, qui licenter post fidem, & baptismum peccarunt, quam iis, qui antequam essent domestici, fidei, deliquerunt: atqui ex data responsione id fieret, cum facilius sit cogitare de Baptismo, quam illum suscipere: ergo &c.

Contra quartò: Quia SS. PP. de baptismo, & de pœnitentia, ut de Sacramentis, minime diu sibi loquuntur: Sic Chrysostomus lib. 3. de Sacerdotio: *Non solum Sacerdotes regenerant, sed etiam cananorum peccatorum obtinuerunt potestem.* Cyrilus Alexan. lib. 12. in Jo. cap. 56. *Duobus modis Dei spiritu pleni, id afflati homines peccata remittunt, accidunt, vel cum dignos admittant ad baptismum, ac indignos excludunt, vel cum filii Ecclesia peccantes corripunt, ac penitentibus ignorant.* Item Ambri. lib. 1. de pœn. cap. 7. de potestate remittendi peccata, dicens: *non interest utrum per pœnitentiam, an per lavacrum hoc ius sibi datum vendicent Sacerdotes: idem in utroque mysterio est.* Sozomenus lib. 7. hist. cap. 16. *Pœnitentibus, quamvis frequenter deliquissent, veniam dare, Deus iussit, & ob imperrandam revisionem confiteri peccata esse est: ergo &c.* Exinde Trid. sess. 14. cap. 2. definit, Sacramentum pœnitentiae distingui à Sacramento Baptismi ratione materiae, & formæ, qua in utroque diversa sunt, & ratione fructus, qui in Baptismo est regeneratio, adeoque, & plena peccatorum remissio, quo ad culpam, & peccatum, ad quem fructum per pœnitentiam sine magnis negotiis fletibus, & laboribus, divina id exigente justitia, pervenire possumus, ut merito quidam pœnitentia laboriosus quidam baptizatus. SS. PP. dictus fuerit: est autem hoc sacramentum pœnitentiae lapsis post baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratus ipse baptismus: Ex quo, & catholicæ veritas definita, & anathematizati mancū errores hæreticorum.

¶. III.

A Serò tertio: non solum obligantur fideles ad confessionem Sacramentalem utcūque faciendam, sed etiam ad omnia, & singula peccata à tempore Baptismi commissa in confessione explicanda. Probatur primò ex sacra Scriptura; ex qua universalis Ecclesia, omnia, & singula lethalia clavibus subjicienda esse cognovit: etenim Act. 19. dicitur: *multi credentium veniebant confessantes, & annunciantes actus suos: ibi enim agitur de fidelibus, qui dicebantur credentes: sed isti confitebantur peccata sua in particulari, quæ Lucas vocat actus suos, non quidem soli Deo, sed Paulo ministro Christi instituto, ad quem accedebant; ergo &c.* Confirmatur primò ex Paulo 2. ad Cor. 5. de se, alisque hujus Sacramenti ministris dicente: *Dedit nobis Ministerium reconciliationis: & posuit in nobis verbum reconciliationis: pro Christo ergo legatione fungimur: ubi adeò clatè loquitur de potestate clavium, ut neque ipse Clavinus negare audeat lib. 1. instit. cap. 1. atqui legatis à Rege missis non licet pro arbitrio suo inauditos absolvere, sed oportet, ut peccata agnoscait, salutaremque imponant satisfactionem juxta Regis præscriptum; at cuius præscripti adimplitionē, ut ex num. superiori constat, opus est in nostro casu, ut pœnitentes de singulis peccatis se accusent: ergo &c.*

Confirmatur secundo ex prima Jo. 1. *Si confiteamur peccata nostra, fidelis est, & justus, ut remittat nobis peccata nostra: ibi enim non agitur de confessione soli Deo facta, sed ipsius ministris, ut indicant illa verba fidelis, & justus, quæ referuntur ad promissionem Christi suis ministris factam Jo. 20. neque agitur de confessione peccatorum in communī, sed in particulari, aliter non diceret: si confiteatnūt peccata nostra, sed si confiteatnūt, nos esse peccatores; ergo &c.* Confirmatur tertio ex Jacobi 5. *Confitemini alterutrum peccata vestra: ibi enim agit de confessione juxta doctrinam scripturæ, ut optimè notavit Beda in expositione hujus loci, Hugo à S. Victore lib. 2. de Sacr. pag. 14. cap. 1. quasi diceretur: O vos, qui absolutione indigetis, confitemini illis, qui potestatem*

R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

habent absolvendi: atqui confessio juxta doctrinam scripturæ debet esse de singulis paccatis: ergo &c. Quapropter locum istum intelligunt de confessione Sacerdotibus facienda ex secundo saeculo Origenes hom. 2. in Levit. ex quarto saeculo Chrysostomus lib. 6. de Sacerdotio, & August. lib. 50. homil. hom. 12. ex quo hanc veritatem Conclusionis nostræ definierunt Concilia generalia citata num. 13.

Probatur secundò Conclusio à primis Ecclesiæ saeculis ex SS. PP. quos admittunt heretici: Irenæus enim Apostolorum discipulus, qui floruit circa ann. Dom. 160. lib. 1. cap. 9. loquens de quibusdam feminis, quas Marcus hereticus circumvenierat, ait: *Hæ sapissime couerse ad Ecclesiam Dei, confessæ sunt, ibique de una ex illis addit: cum magno labore eam fratres convertissent, omne tempus exomologesi consumavat plangens.* Idem in secundo saeculo docent Tertull. & Origenes num. 5. citati. Sic etiam Cyptianus, qui floruit circa ann. 226. ser. 5. de lapsis ait: *Denique quanis, & fidei majore, & timore meliore sunt, qui quamvis nullo sacrificiis, aut libelli facinore obstricti, quia tamen de hoc, vel cogitaverunt hoc ipsum, apud Sacerdotem Dei dolenter, & sempliciter confessentes, exomologesim faciunt.* Idem docet in tertio saeculo Leontianus lib. 4. divinarum institut. cap. 17. & Basilius cit. num. 11. Denique in quarto saeculo Chrysostomus homil. 13. in Gen. Hieron. ad cap. 16. Matth. & August. cit. num. 4. & 7. qui homil. 12. ejus libri docet, confessionem peccatorum à Deo esse præceptam, quam explicat Sanctus Petrus Damiani. ser. de S. Andrea dicens: *Quartus gradus est confessio oris, hac pure facienda est, quia non est pars peccatorum dicenda, & altera retinenda, ubi loquens de confessio hæc habet: Videat ne unquam de his, que de signaculo confessionis accepit, aliquam faciat mentionem: ergo ante Concilia, & decreta Pontificum usus confessionis singulorum peccatorum ex præcepto, & jure divino agnitus est in Ecclesia, adeoque non fuit humano iure introductus. Vide alia SS. PP. testimonia apud Bellatm. toto lib. 1. de pœnitentia.*

Tert. 2.

60.

S E C T I O II.

Illationes doctrinæ moralis.

Q. I.

19. **F**it primò contra Lutherum, & Calvinum: verba absolutionis Sacramentalis non esse concinatòria ad excitandam fidem peccantibus, quæ ipsi peccata remittantur, sed esse verè judicialia, & peccatorum remissiva: Ratio est, quia Christus non instituit hoc Sacramentum, ut peccantibus sibi peccata remittat, sed ut Sacerdos ea verè remittat, quando confitit istud Sacramentum, ut manifeste constat ex ipsis Christi verbis num. 3. 11. & 14. Neque Christus instituit actum fidei in Sacramentum, sed contritionem, confessionem, & satisfactionem, ut infra dicimus, & constat ex num. 110. de Sac. vide ibi à num. 63. Fit secundò: ex jure divino teneri omnes fideles baptizatos, postquam rationis usum attigerint, confiteri omnia sua peccata mortalia post baptismum, aut in susceptione Baptismi commissa: Ratio est, quia hoc Sacramentum institutum est ad remissionem peccatorum mortalium, quæ ab homine Christiano committuntur, ut deferantur ad iudices à Christo institutos, ut constat à n. 11. atqui homo, & post baptismum, & in instanti baptismi jam est Christianus: ergo jure divino tenetur confiteri omnia sua peccata mortalia, vel post Baptismum, vel in instanti Baptismi commissa. Quapropter cùm Trid. dicit. sess. 14. cap. 5. *Hoc Sacramentum esse necessarium lapsis post Baptismum, ly post intelligitur negativè, sicuti quando dicitur, hominem non esse capacem peccandi, nisi post usum rationis, ly post sumitur negativè, negando tempus præcedens ad usum rationis: cùm etiam in ipso instanti usus rationis sit capax peccandi ex rium. 39. de Baptismo.*
20. Fit tertio: ex jure divino teneri per se fideles ad confitenda peccata sua mortalia, saltem in articulo mortis: Ratio est, quia præceptum divinum confessionis per se aliquando obligat; si autem aliquando, maximè in articulo mortis. Per articulum, aut periculum mortis intelligitur, ne dūm gravis morbus, sed & navigatio pe-

riculosa, vel prælium, aut quæcumque alia occasio, in qua moraliter mors imminet. Ratione hujus præcepti Pius V. anno 1566. renovavit prohibitionem latam in cap. *Cum infirmitas, de penitentia, & remissionibus factam medicis, ne curarent infirmos, quin monuerint eos prius de confessione facienda, ibique addit. Pius V. ne medici ultra tertium diem visitent agrotum, nisi de illius confessione sibi confiterent fidem confessarii in scriptis dataam, & ut ante gradum doctoratus exigatur ab illis juramentum hanc consuetudinem servandi, quod ita fit. Hoc autem non de omni aegritudine; sed de morbo gravi, vel de quo prudenter judicat medicus in principio, periculum morale esse, ne grave sit intelligendum esse, censet communis sententia Theologorum.*

Circa hoc autem præceptum Eximi Doctor disp. 35. sect. 3. num. 5. hac videlicet notanda habet: Secundò est notandum hoc authores docere, satisfacere medicum huic obligationi, admonendo, & inducendo infirmum, non tamen teneri illum deserere, si confiteri nolit, quia hoc videtur repugnare charitati, quod quidem iuxta antiquum ius non haber difficultatem. Tamen Pius V. videtur amplius præcipere, & hanc imponere velut justam peccaram ei, qui in illo articulo confiteri non vult. Quia tamen videtur hæc lex sic exposita valde rigida (hoc enim modo constituitur proximus in gravi periculo corporis, & animæ) id est videtur lenienda: nam si noti immitteat probabile periculum, potest, & fortem debet medicus abstinere a curatione ejus, si nolit hanc legem observare; si tamen probabile mortis periculum sit, si illum deserat, & tamen aget pertinax sit, non credo teneri, nec debere medicum illum deserere, quia non credo, hanc fuisse mentem Papæ, neque legem cum hoc rigore receptam esse. Tertiò addit Cajetanus, & alii, iustificare medicum, si admoneat infirmum, vel pere se, vel pere eos, qui ejus curam gerunt, si sint fide digni, & timorati, & hanc credo esse communem consuetudinem, iuxta quam iam non servatur, ut medicus exigit fidem confessarii in scriptis. Unde iuxta hanc consuetudinem erit interpretandum juramentum servandi hanc legem, scilicet prout usu recepta est, & ob-

ligat: cùm enim hæc lex positiva sit, non est dubium, quin in totum, vel in partem potuerit consuetudine abrogari, ut Cajet. & alii dicunt.

Eodem præcepto divino mulier, quæ primâ vice paritura est, aut quæ jam perperit cum periculo vitæ, tenetur ad confessionem; sicuti & condemnatus ad mortem, & ægrotus, qui in diuturno morbi periculo peccavit post confessiōnem factam: licet enim non teneatur de novo Eucharistiam sumere, quæ ante sumpsit (quia non est medium ad salutem absolutè necessarium) tenet autem confiteri iterum. An autem extra periculum mortis, & indépendenter ab Ecclesiæ determinatione teneatur aliquis per se de jure divino confiteri peccata negant D. Thom. & Scotus in quartum dist. 17. art. 4. Alii verò probabilius cum Bonav. sentiunt, quod si Ecclesia non determinasset præceptum confessionis ad singulos annos, non exinde differri posset usque ad mortem; sed debere adimpleri intra tempus, quod iuxta prudentium iudicium destinandum esset; tñ longa appareret mōra, omisssis adimplitionis talis præcepti: sic ante ultimam determinationem Ecclesiæ, præceptum diligendi Deum super omnia ita obligat, ut non possit ultra quinquaginta annos differri ex Innoc. XI. num. 284. de virt. sed de his latius in disp. de præcepto peccati.

Fit quartò: præceptum divinum de confessione aliquando etiam per accidens obligare; nimirum quando aliquis intendit id, ad quod jure divino necessaria est confessio. Sic qui conscient peccati mortali Evcharistiam sumere intendit; teneatur jure divino ad confessionem, pro eo quidem casu, dum adest copia confessarii, non sufficit contritio; Concil. enim Trid. sess. i 3. cap. 7. definit, hanc necessitatem confessionis esse de jure divino ex verbis Apostoli i. Cor. 11. dicentis: Probet autem se ipsum homō, & sic de pane illo edat, ut constat ex num. 368. de virtute. Ad suscep̄tionem autem aliorum Sacramentorum vivorum non requiritur confessio; sed sufficit perfecta contritio, cùm nullum sit præceptum divinum, aut Ecclesiasticum de confessione pro eo casu. Unde Trid. sess. 24. cap. i. de Reform. matrimonii hortatur quidem conjuges, ut con-

fitantur peccata, aitqueām contrahant, non tamen præcipit. Quod, si urgente necessitate Sacerdos absque confessione celebraverit cùm sola contritione, tenetur post celebrationem, quæ primum confiteri, id est primā, quæ haberi possit, copia confessarii. Hoc autem præceptum non est divinum; sed tantum Ecclesiasticum latum in Concil. Trid. ea sess. i 3. c. 7.

Quapropter laici, qui accesserunt ad Altare sumptui Eucharistiam, & recordantur alicuius peccati mortali, quod ob scandalum non possunt confiteri ante communionem; non tenentur post illam tñius confiteri peccatum; quia Concilium obligat tantum Sacerdotes; & leges rigorosè extendi non debent. Ceterum quia præceptum confitendi ad suscipiendam Eucharistiam ordinatur ad dignam Eucharistia sumptionem; adeoque ad unum actum virtutis perfectè constituendam; exinde qui sine confessione indigno accederet ad Eucharistiam, quando aliunde non teneatur confiteri, non committereb̄ duo peccata; unum hincèmē contra præceptum confessioñis; & alterum contra præceptum suscipiendi dignæ Eucharistiam, sed unum tantum peccatum committeret: sicut & ille, qui non jejunus Eucharistiam susciperet; ut habet communis sententia cum Exim. Doctore. Ratio est; quia transgressio præceptorum; quæ ad unum eundem finem tendunt, est unum solum peccatum: Sic quando aliquis in die vigiliæ simul, & Quadragesimæ jejunium frangit, non committit duo; sed unum peccatum, cùm duo illa præcepta tendant ad eundem finem macerationis corporis.

Si verò præcepta ad diversum finem tendant; tunc peccata diversa sunt: sic qui die Quadragesimæ vovet jejunium, illudque frangit; duo peccata committit; unum quidem contra jejunium, sive honestatem macerationis corporis; ad quod tendit Ecclesiæ præceptum; alterum verò contra religionem, ad quod respicit votum. Sic enim præcepta annuae confessionis, & anni communioñis, cùm respiciant diversos fines, ut constabit à num. 31: per eorum transgressionem committuntur duo peccata. Unde qui excusat est à communione, non exinde manet deobligatus a confessione. Quapropter

Tit. i 3 pueri,

pueri, qui mortaliter peccavere, tenentur ad confessionem; quamvis non teneantur adhuc eo tempore ad communionem. Qua de causa Trid. sess. 14. can. 8. anathematizat eos, qui dixerint, ad confessionem Sacramentalem, non teneri omnes, & singulos utriusque sexus Christi fideles juxta magni Concilii Lateranensis constitutio nem semel in anno: ubi loquitur independenter à præcepto Eucharistiae; cuius nulla ibi fit mentio. Neque adimplentur, hæc præcepta per confessionem, & communionem sacrilegas. Qua de causa Alex. VII. damnavit 14. proposit. quæ sic habeat: *Qui facit confessionem voluntariè nullam, satis facit præcepto Ecclesie.* Et Innoc. XI. damnavit 55. quæ sic habebat: *Præcepto communis annua satisfit per sacrilegam Domini mandationem.*

§. II.

26.

Fit quinto cum communi Doctotum Ecclesiam habere à Christo Domino potestatem determinandi tempus, pro quo obliget divinum præceptum de confessione ante articulum mortis. Ratio est, quia Ecclesia habet potestatem iudicandi de peccatis, ut constat à num. 3. ergo habet potestatem determinandi tempus, in quo fieri debeat tale iudicium: cùm tale tempus exprestè à Christo Domino determinatum non sit: Eaque de causa semper visum est, factam esse ab Ecclesia talem determinationem: ideoque sentiunt gravissimi Doctores, contingere non posse, quod hoc aliquando Ecclesia non determinet: nam esset intolerabilis error. Olim ter in anno obligabantur fideles ad confessionem, ut constat ex Fabiano Papa cap. *Etsi non frequentius &c.* De consec dist. 2. & ex Conc. Turon. 3. cap. 50. Postea verò ad confessionem faciendam saltem semel in anno imposta fuit obligatio per Concil. Lateranense, ut habetur in cap. *Omnis utriusque sexus de pénitentiis, & remissionibus.* sub his verbis: *Omnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti, & injunctam sibi pénitentiam propriis viribus studeat adimplere, suscipiens reverenter ad missam in Paschate Eucharistia Sacramentum.*

Quapropter obligatio ad confessionem sicutur ex præcepto divino: determinatio verò ad confessionem intrà annum oritur ex præcepto Ecclesiastico, quod satis expressè tradit Trid. sess. 14. cap. 5. per haec verba: *Neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod jure divino necessarium, & institutum esse intellexerat; sed ut præceptum confessionis saltem semel in anno ab omnibus, & singulis, cùm ad annos discretionis pervenissent, impleretur.* Quòd autem hoc Ecclesiasticum statutum non sit pura exhortatio, sed præceptum obligans sub mortali, confitit ex pœna gravissima, quæ ferenda statuit contra ejus transgressores, ejusq; scilicet ab Ecclesia; & carentia Ecclesiasticae sepulturæ. Tùm ex Can. 8. Trid. cit. num. superiori. Quinimò in pluribus diocesis insuper est apposita pœna excommunicationis, quæ omnia manifestè demonstrant præceptum, quod agnoscit Ecclesia obligans sub mortali.

Fit sexto: decisionem illius dubij, quod Scotus, Richardus, & Navarus late promovent: an scilicet Summus Pontifex obligetur hoc præcepto annuæ confessionis pendere: à principiis, quæ unusquisque jacit in materia de legibus. Communis nostrorum cum Exim. Doctore sententia est, quod, quando Legislator fert legem, cùm dñmque est ratio in actu præcepto proprio, & pro aliis, obligatur ad servandas hujusmodi leges à se lata, quod vim directivam, non quod coactivam. Ratio est, quia ipsum dictamen rationis naturalis postulat, ut caput conformetur corpori suo: unde veluti sub hac conditione intelligitur Princeps accepisse potestatem rendi leges: ex quo principio fit, non obligari Pontificem quod vim coactivam ad observantiam hujus præcepti, cùm sit supremus Legislator, & supra ipsa Concilia generalia ferentia legem: obligari tamen quod vim directivam, cùm ratio, propter quam lata est lex, non minus reperiatur in ipso, quam in aliis orbis Christiani membris, ut rectè notavit Covaruvias, alios referens in Cap. Alma Mater par. 1. cap. 1. §. 5.

Fit septimo cum communi contra alienem, & alios: præceptum annuæ confessionis non obligare per se eos, qui non

peccavero mortaliter, solumque habent venialia; sed solum obligare habentes mortalita, quæ debent confiteri, & intra annum nondum rite de illis con fessi sunt. Ratio est, quia ut definit Tridentinum cit. num. 26. hoc præceptum nullam obligationem imponit, quæ non esset divino præcepto mandata, præter temporis determinationem: atqui ex præcepto divino non tenentur confiteri, qui solum habent venialia, sed solum, qui habent mortalita quæ nondum rite confessi sunt: ergo &c. Ex qua doctrina inferunt plures Theologi: sufficere Sacramentum validum, & informe, non solum ad non transgredendum, sed etiam ad implendum præceptum. Verum, ut infra dicemus, nullum est Sacramentum penitentia validum, quod non sit fructuolum, adeoque præceptum nunquam adimpletur, nisi per Sacramentum validum, & formatum. Melius inferunt ex hoc principio Card. de Lugo disp. 15. sect. 8. à num. 164. Arriaga disp. 52. sect. 8. à num. 55. & communiter Recentiores. illum, qui hoc anno semel confessus est de mortalibus, quæ post diligens examen memoriarum occurrerant, non teneri intra eundem annum amplius confiteri, licet denuò peccet mortaliter, immo licet aliquorum oblitus esset inculpabiliter: nam Ecclesia solum præcipit confessionem semel in anno, ad quam tenetur ex præcepto divino, ut ait Trid. quod fess. 14. cap. 5. ita explicat præceptum divinum, ut teneatur homo confiteri omnia peccata, quæ examine diligenti præmollo memoriarum occurrunt; at qui per primam confessionem totum hoc præstitum est isto anno: ergo ille ex vi præcepti annua confessionis per se non tenetur ad aliam confessionem intra eundem annum.

Quatiduò verò aliquis non confessus esset omnia lethalia, quæ memoriarum occurrerant, sed ob justas causas reticuit aliqua, v. g. vel quia timebat fractionem sigilli, vel quia habens lethalia reservata, & non reservata, & ad tollendum scandalum debebat celebrare, nec habebat confessarium potentem absolvere a reservatis; ideoque ea reticuit, & alia dixit, vel ob alios similes casus juxta varias sententias, tunc enim licet Sacramentum fuerit validum, & formatum, videtur probabilius, quod contra Scotum, & Cordub. docet Arriaga, nem-

pe teneri illum ad confienda ea peccata si possit, intra eundem annum. Ratio est quia licet ille non transgressus fuerit divinum præceptum de confessione, tacendo ob justas causas ea peccata, quæ memoriarum occurrerant, non tamen videtur adimplevisse divinum præceptum, prout traditur à Trident. num. superiori: ergo tenetur ad confessionem eorum peccatorum, quæ præceptum adimpleatur. Addit Card. de Lugo aliam rationem pro casu reservatorum, nempe quod ille non esset proprius Sacerdos penitentis; confessio autem adimplevisse præcepti debet fieri proprio Sacerdoti, ut expresse habet Lateran. citat. num. 26. Pariter, qui intra annum confessus fuisse sapere sola venialia, & postea mortalita committeret, teneretur ad confessionem de mortalibus eo anno: Ratio est, quia ex numero superiori divinum præceptum non obligat ad confessionem venialium, sed ad confessionem mortalium. Præceptum autem Ecclesiasticum annua confessionis est determinatio temporis, quo adimpleri debet præceptum divinum, ut constat ex num. 26. ergo &c. Quid autem dicendum de illo, qui toto anno noluit confiteri, utrum inchoato novo anno teneatur quamprimum confiteri, resolvemus à numero trigesimo quinto.

Cæterum quamvis hæc, quæ hucusque diximus ita se habeant, si loquamur de obligatione per se ex præcepto annua confessionis; potest adhuc suboriri obligatio per accidens, si talis homo, aut debeat, aut velit communicare juxta dicta à num. 24. Qua de causa si ante communionem Paschalem recordetur peccati oblii, teneatur illud confiteri ex num. 353. de virt. Si autem omnia lethalia, quæ diligenti præmisso examine memoriarum occurrerant, sint rite confessa, & speciatim in confessione declarata, nec intra totum annum habeat ullum mortale, teneatur saltem in Paschate ratione sumenda Eucharistie suum proprium Sacerdotem adire, & dicere, se non habere conscientiam peccati mortalis, ideoque sine confessione accedere ad Eucharistiam, cui esset fides adhibenda, quando contrarium evidenter non constaret: quia in hoc foro unicuique credendum est, tam pro se, quam contra loquenti. Verum cum adeo facile hu-

jusmo-

jusmodi homini esset, confiteri venialia; & facilius ei adhiberetur fides intra, quam extra confessionem de eo, quod lethale non haberet, ut conferretur ei Eucharistia ad adimplendum præceptum Paschalis communionis: ea de causa illi, qui nullo sunt lethali gravati, ad confessionem eo tempore accidunt. Unde casus adiungi proprium Patrochum, ut aliquis se excusat à confessione annuali, aut raro, aut nunquam venit ad præxim.

Fit octavo cum communi Doctorum contra Petrum, Sotum, & alios: haric esse differentiam inter præceptum annuae confessionis, & annuae Communionis, quod præceptum annuae communis per se obligat in determinata parte anni; præceptum verò annuae confessionis non obligat per se in determinata parte anni, sed relinquitur determinatio fidelium arbitrio intra annum: Sicuti præceptum audiendi Sacrum die Dominica obligat tempore matutino, non tamen pro determinata hora illius, sed hoc relinquitur hominis arbitrio. Ratio est, quia ex Tridentino cit. num. 25. & Lateran. cit. num. 26. nullum est determinatum tempus pro confessione; sed solùm imponitur obligatio ad confessionem semel in anno. Pro Communione verò determinatur tempus Paschale, ut constat ex illis Concilii Lateranensis verbis, *saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio Sacerdoti, suscipiens reverenter ad minus in Paschate Eucharistiam, nisi forte de proprii Sacerdotis consilio ob aliquam rationabilem causam ab hujusmodi perceptione duxerit abstinendum ad tempus.* Ex quibus constat: Concilium voluisse obligare per se ad Communionem pro determinata parte anni, ideoque illam partem expressisse; ad confessionem verò noluisse obligare per se pro determinata parte anni, ideoque nullam partem expressisse, sed solùm dicit semel in anno. Insuper suscepit Eucharistia per se obligat, licet homo nunquam peccaverit, intenditque inter alia per eam Concilium augmentum fervoris fidelium, & vinculum charitatis ex num. 40. de Eucharistia, & propter memoriam institutionis hujus Sacramenti, quæ eo tempore facta fuit à Christo, adest que voluit, ut pro aliquo anni tempore

universa Ecclesia conveniret in participatione tanti Sacramenti.

Præceptum verò confessionis non obligat per se, nisi supposita culpa mortali, & ex vi Sua tendit in illius remedium. Cum autem valde expediens sit, ut statim post commissum peccatum adhibeatur illius remedium, noluit Concilium occasionem ullam præbere, ut differretur, præcipue pro aliqua determinata parte anni sedceptionem Sacramenti peccitentie, idque solùm indeterminate præcipit semel in anno. Tempus autem Paschale pro Eucharistia non sumendum est individuenter, sed moraliter, complectendo dies, qui in singulis Diecesisibus destinati sunt pro adimplectione præcepti de Paschali communione. Pro quo communiter defigatur esse solet totum tempus inter Dominicam Palmiarum, & Dominicam in Albis inclusum, & in aliquibus locis paulo amplius. Potest autem proprius Sacerdos ob rationabilem causam Consulere, ut peccitentis abstineat à communione Paschali, ut fieri solet respectu puerorum. Habetur hæc facultas in capite. *Omnis atritus que sexus: ut diximus numero superiori, ubi, tit notavit Boivin quæstione tertia de Eucharistia, Cotulisse secunda, per proptium Sacerdotem intelligitur quilibet Sacerdos, qui eo tempore excipere poset confessionem.*

Quomodo autem debet annus Ecclesiasticus, quoad præceptum confessionis computari, varia sunt Doctorum sententiae. Prima docet, computandum esse à primo peccato mortali post confessionem. Secunda ab ultima confessione. Tertia ab usu rationis uniuscujusque. Quarta à Paschate in Pascha. Carterum hec sententiae impugnantur facile, quia initium anni, sumpto anno absolute, & absque addito limitante, ut à Lateranensi, & Tridentino sumitur, non pendet à peccato, neque à confessione, neque ab usu rationis peccatoris: neque per initium anni, absolute ita Ecclesia Catholica significati, intelliguntur unquam, nisi prima dies Januarii, licet per finem anni absolute dicti, intelliguntur solùm ultima dies Decembris: ergo computatio anni pro adimplectione præcepti anniæ confessionis facienda est: a prima die Januarii usque ad ultimam diem Decembris. Insuper voces absolute sumptu

accipiendæ sunt in sensu vulgari, quem habent: *Sensus autem vulgaris, quem si ne ullo addito limitante habet apud Catholicos hæc vox annus*, dumtaxat comprehendit illud tempus, quod intercedit inter primam diem Januarii, & ultimam Decembris: ergo &c. Quapropter hanc sententiam tenet Vazquez, Nunnus, Sylvius, Diana, Lugo, Arriaga, & communiter Doctores. Exinde

Quando Concilium Trident. sess. 14. cap. 5. dicit: *unde jam in universa Ecclesia cum ingensi animarum fidelium fructu observatur mos ille salutaris confitendi, sacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadragesime, quem morem hæc Sancta Synodus maximè probat, & amplectitur, tanquam pium, & merito retinendum, non præcipit confessionem eo tempore faciendam (aliter contra ipsos adversarios determinatum esset ab Ecclesia tempus confessionis, sicut tempus communionis)* Concilium enim cum haberet potestatem præcipendi, si eam consuetudinem voluisse reddere obligatoriam, usum fuisse claris verbis id significantibus, à quibus cùm abstinuerit, satis aperte ostendit, non voluisse ad eam obligare; ideo verò eam consuetudinem probat, & laudat, quia cùm Communio debeat esse circa illud tempus, pro majori dispositione ad illam expedire videatur, ut confessio immediate antè fiat, licet in rigore, qui antè fuit confessus, & non habet conscientiam mortalis, non teneatur confiteri ante Communionem. Si autem habeat novum lethale, aut occurrat aliquod priùs oblitum, tenetur per accidens eo tempore ad confessionem, ideoque ex dictis num. 30. ratus, aut nullus accedit eo tempore ad Communionem sine Confessione. Quò tendunt verba Sixti in Extravag. 2. de tregua, & pace dicentis, Parochianos teneri saltem in Paschate proprio Parocho confiteri; assignat enim illud tempus ratione Communionis, & quia tunc Parochi inquirunt de adimplitione præcepti Confessionis, ut exponunt Doctores, & colligitur clare ex novo Jure Tridentini præcipientis, non quidem, juxta Sixti IV. sed juxta Lateranensis constitutionem indeterminatè semel in anno confessionem. Unde confuetudo Fidelium eo tempore confitendi nullam inducit obligationem per se de annua con-

fessione eo tempore facienda, ut rectè declarat Ex. Doctor disput. 36. secl. 3. num. 4. & reliqui Doctores cum ipso.

§. III.

Fit nond cum communi Doctorum contra Tabienam, Megalam, Sylvestrum, & alios, illum qui lethali gravatus, non est confessus intra annum, teneri statim confiteri initio sequentis anni. Ratio est, quia dupliciter possunt præcepta respicere tempus, nimirum, vel assignando aliquid, ut onus unius, & non alterius temporis, ut præceptum jejunii, auditionis Missæ, recitationis Officii, & sic de aliis, vel assignando onus, quod debeat impleri, aut intra hoc, aut intra aliud tempus præcipiendo simul, ut intra hoc impleatur, v. g. quando præfigitur certum tempus debitori ad solvendum, & ille jurat se intra illud tempus solvendum: inter utramque hanc obligationem est magnum discrimen, quod in primo casu, transfacto tempore, præceptum, & obligatio expirat: Si qui die Dominicæ non audivit Sacrum, non indè tenetur illud audire die Luna; in secundo autem casu obligatio non expirat transfacto tempore. Sic qui eo præfixo tempore non solvit, non exinde excusat à solutione, quā primum possit: atqui præceptum Ecclesiasticum de annua confessione non habet tendentiam, juxta genus primæ, sed juxta genus secundæ obligationis: ergo qui non satisfecit hoc anno præcepto annua confessioni, tenetur anno sequenti, quā primum possit, confiteri. Maj. & Conseq. tenent: Min. verò patet, quia intentum Concilii est, ne nimis disperatur Confessio: Si autem transeat integer annus, crescit dilatio, adeoque non cessat, sed crescit intentum Ecclesiæ præcipientis: illa enim Lateranensis verba, saltem semel in anno confiteatur, aequipollent istis, ne ultra annum confiteri differat, sicuti dicebamus de debitore, ergo &c.

Quapropter qui omisit per aliquos annos confessionem (idem suo modo esto de Communione) tenetur quā primum possit confiteri: ea autem confessio satis erit ad adimplendum præceptum illius anni, cùm jam sit verum, quod homo illæ semel in anno sit confessus; nec tenetur ad repetendas tot confessiones, quot omisit,

Uuu u

cūm

cum per eam confessionem omnia sua debita, sive omnia sua peccata dissolvantur, adeoque & habeatur Ecclesia intentum, ut bene notavit Cardinalis de Lugo disput. 15. sect. 7. à num. 180. Quando autem aliquis post diligens conscientia sua examen, solum recordaretur peccati mortalis dubii, & de eo confiteretur; si post factam confessionem peccaret mortaliter, teneretur intra annum ad confessionem juxta sententiam ferè omnium Doctorum dicentium, teneri illum ad confitendum peccatum dubium, non tamen esse validum Sacramentum, si peccatum re ipsa non praecessit, de quo postea: juxta sententiam verò eorum, qui docent Sacramentum illud esse certò validum, non teneretur ille homo per se, ex vi pracepti ad ulteriorem confessionem intra annum propter rationem datam num. 28. ut notavit Arriaga disput. 52. sect. 8. num. 61. qui cum expositione à nobis data intelligi debet.

37.

Fit decimò, illum qui probabiliter valde timet, aut certò scit, quod, si modo non confiteratur, ante finem anni non poterit confiteri, quia nimis navigaturus est in longinquam patriam, in qua non habeat copiam confessarii, teneri confessionem anticipare, & confiteri, antequam annus compleatur: Ratio est, quia cum confessio non sit onus anni, sed onus, quod implendum est cum pracepto, ne differatur ultra annum ex num. 35. qui intra annum modo potest, & postea non, ex nullo capite excusari potest, si modo illam obligationem non adimpleat. Si autem aliquis non posset confiteri, nisi per interpretem, communis sententia docet, non teneri tunc ad Confessionem, quia Lateranense citatum num. 26. quando dicit: *Omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur: per ly solus excludit interpres*, neque Christus talem pracepit confessionem, ut inseritur ex Tridentino sess. 14. cap. 5. dicente: *Ceterum quoad modum confitendi secreto apud solum Sacerdotem, et si Christus non vetus sit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tunc ob Ecclesiæ edificationem, delicta sua publicè confiteri possit; non est tamen hoc Divino præcepto mandatum, nec satis consultè humana aliqua le-*

ge præciperetur; ut delicta, presertim secreta, publicè effent confessione aperienta: atqui confessio per interpretem non fieret apud solum Sacerdotem: ergo &c.

Quapropter qui solum posset confiteri scripto peccata sua in circumstantiis, in quibus eorum revelationem prudenter timeret, non teneretur tunc ad confessionem. Ex quo communis sententia docet, non teneri scribere sua peccata illum, qui timet, ne statim obliviscatur, cum non teneatur, se exponere periculo, ut aliter quam apud solum Sacerdotem revelentur. Si autem penitens ita posset confiteri scripto, ut non timeretur prudenter revelatione confessionis, & si aliter confiteri non posset, tunc teneretur ad confessionem apud Sacerdotem, ut constat ex dictis. Adiunt aliqui, in articulo mortis teneri Fideles confiteri per interpretes, aut coram aliis, si aliter non possint: quia licet ad id non obligentur ex pracepto Divino, obligantur tamen ex pracepto Charitatis ipsos etiam cum notabili detimento temere. Ratio est, quia cum in eo articulo agatur de æterna animæ salute, que præponderanda est omni temporali bono, debemus propter omissionem temporali famæ, quæ ex peccatorum confessione sequeretur, dubiam reddere aeternam nostram salutem. Ceterum communis sententia apud Arriagam disput. 51. sect. 7. num. 53. adhuc pro eo casu negat, illum teneri ad confessionem per interpretem, quia ut constat ex num. superiori, Christus ad eam confessionem non obligavit; nec confessio est tunc unicum medium ad salutem, cum per perfectam contritionem possit haberi salus. Hæc sententia pro aliquibus fortasse erit favorabilis; de communi autem fidelium non credam, quid possint, & nolint in eo articulo confiteri.

Fit undecimò: præceptum Ecclesiasticum de annua confessione obligare omnes baptizatos, cum ad annos discretionis per venerint, ita ut non solum Catholici, verum etiam haeretici, & publici peccatores teneantur ad confessionem. Ratio est, quia Lateranense nomine *Fides* intelligit idem, ac Christianus, aut baptizatus, fuisse demonstrat Lugo, & patet, quia ex Tridentino citato num. 26. hoc præceptum est determinatio præcepti Divini: aqua

præceptum Divinum omnes Christianos obligat: ergo &c. Quod autem posito hoc præcepto Ecclesiastico habeant Hæretici plura peccata, quæm haberent, si latum non esset, parùm refert, quia hoc non ex culpa Ecclesiæ, sed ab eorum nequitia desumitur. Tempus autem, in quo Christiani obligari incipiunt, est tempus discretionis, seu usus rationis ex numero 26. Pueri tamen juxta communem, & veriorē sententiam puniri non solent Ecclesiasticis peccatis usque ad duodecimum, vel decimum quartum annum: Pœnæ autem habentur in eo cap. *Omnis utriusque: sub his verbis: Ut arceantur ab ingressu Ecclesiæ, & præveniunt sepulturæ.* Quæ, ut ait Exim. Doctor, non significant pœnam latam, sed ferendam. Ceterum quia ibi apponitur pœna contra eos, qui utrūque præceptum, nempè Confessionis, & Communionis non impleverint, sufficit ad incurendum pœnam, vel unius ex his præceptis transgressio. Quando verò in aliquibus Diœcesis statuitur pœna excommunicationis ipso facto incurrienda statim incurritur, et si delictum sit occultum.

¶ Pueri autem, juxta communem Ecclesiæ consuetudinem, intelliguntur exclusi, si positivè includantur in ordine ad pœnam, ex Gregorio IX. dicente: *Pueros sepè delinquare, non tamen in illis punienda esse delicta, sicut in majoribus.* At verò in aliquibus Diœcesis includuntur in excommunicatione lata contra omnes, qui post octavum ætatis annum non consentiunt, ut in quadam Synodo Compostellana refertur factum. Videatur Cardin. de Lugo disput. 15. seet. 7. num. 150. Quoad potestatem autem Ecclesiæ disputant plures, utrum si Christus libertatem reliquisset ad Confessionem, posset Ecclesia illam præcipere, vel an possit præcipere Confessionem venialium, vel plures eorumdem mortalium confessiones. Ceterum hæc nihil conducunt ad præceptum, & pro utrāque parte inveniuntur Auctores. Si autem in aliquibus Religionibus inventi statutum confitendi temel, & iterum eadem peccata, cùm illud statutum non obliget absque implicito, vel explicito subditorum consensu, ut notavit Carleton. nequit ad casum nostrum adduci.

Fit duodecimò: Sacramentum Pœnitentia. R. P. Gormaz Theolog. Tom. II.

tentia necessarium esse, vel in re, vel in voto lapsis in mortale post Baptismum. Ratio est, quia ut constat ex num. 11. & 14. Ministri hujus Sacramenti acceperunt à Christo Domino potestatem non solum ad remittenda, sed etiam ad retinenda peccata contrà Deum commissa, sive quibus homines fideles constituti sunt inimici Dei: atqui si Sacramentum istud necessarium non esset, vel in re, vel in voto, nulla esset potestas ad retinenda peccata, ut per se patet: ergo &c. Unde cùm hæc potestas per se primo data sit propter peccata mortalia, quæ cùm simpliciter sint inuria Dei, claudunt homini januam Cœli; claves ad aperiendum, & claudendum per hanc potestatem, sive quod idem est ad remittenda, & retinenda peccata, per se datae sunt respectivè ad mortalia. Per extensionem verò data est per se ea potestas ad venialia cum debita proportione, nimirum ad remittendum: sunt enim temporale impedimentum ad intrandum in Cœlum, cùm illis debeatur pœna temporalis, adeoque potestas sufficiens in Juge ad tollendum impedimentum perpetuum benè sufficiet ad tollendum, & remittendum temporale. Potestas autem clavium non est data ad retinenda venialia, quia illud impedimentum temporale in Purgatorio potest auferri, adeoque non est necessarium Sacramentum pœnitentiae, neque in re, neque in voto ad remittenda venialia. Videatur Exim. Doctor disput. 17. seet. 2. à num. 22. Exinde.

Sacramentum pœnitentiae non solum est necessarium necessitate medii, sed etiam necessitate præcepti, ex dictis supra, & habet Trid. seet. 14. cap. 1. & 2. Ratio est, quia omnia, quæ sunt necessaria necessitate medii, sunt etiam necessaria necessitate præcepti, si sunt in nostra libertate. Ex eo enim, quod homo teneatur ad procurandam vitam æternam, tenetur ad id, quod apponere potest, & sine quo vitam æternam non obtinebit: atqui Sacramentum pœnitentiae in re, vel in voto est necessarium necessitate medii ex dictis, & insuper est in nostra potestate illud suscipere: ergo &c. Unde nulla tenet pars ad primam gratiam, quæ necessaria est necessitate medii, non autem necessitate præcepti, quia prima gratia non est in nostra potestate, sed misericorditer sit

Uuu u a a Dc

Deo in nobis sine nobis liberè concorrentibus. Quodnam autem sit discrimen inter necessitatem mediæ, & præcepti, diximus num. 459. de virtute, ibique num. 358. assignavimus diversitatem, quâ contritio est votum Sacramenti penitentiaæ, aut votum restitutionis alteriusvè rei ab hoc Sacramento distinctæ. Quinimò ex eo, quòd contritio, aut attritio generalis à Christiano elicita sit virtuale votum hujus Sacramenti, quatenus præcepti, & instituti à Christo Domino, ut per se remissivi peccatorum, respicit hoc Sacramentum tanquam necessariū necessitate mediæ in re, vel in votu secūs alia, de quibus est votum, cùm non respiciat illa, tanquam instituta à Christo, ut per se remissiva peccatorum: Etenim ob hanc rationem in non baptizato contritio dicitur votum Baptismi, tanquam necessarii in re, vel in voto ad salutem, & non ita dicitur votum aliarum rerum, quæ per se non sunt à Christo institutæ, ut remissivæ peccati. Qua de causa ait Boivin quæst. 1. de penit. Conclus. 3. neccesse non est discrimen aliud quæstere. Cæterum Exim. Doctor disp. 17. sect. 2. nūin. 7. aliam rationem tradit: quia nimurum Sacramentum Pœnitentiaæ est complementum contractus, ratione cuius, tanquam virtutis per se ad hoc institutæ, peccata remittuntur, quòd non habent alia, quorum contritio est votum. Hæc autem ratio non pugnat, sed potius corroborat rationem à nobis assignatam eo num. 58. de virtute.

S E C T I O III.

Solvuntur Opposita.

§. 1.

43. **O**bijecies primò contra primam Conclusionem. Tunc institutum fuit Sacramentum pœnitentiaæ, cùm potestas clavium Apostolis collata est: sed talis potestas fuit ipsis collata Matth. 18. quando Christus ante suam Resurrectionem illis dixit: *Amen dico vobis, quacumque alligaveritis super terram, erunt ligata, & in Cælo: ergo tunc fuit institutum Sacramentum pœnitentiaæ.* Resp. concedo Maj. & nego Min. quia potestas clavium collata fuit Jo. 20. post Christi Resurrect. Per illa quippe Matth. verba, non dedit

potestatem clavium, sed eam promisit, ^{ut} constat ex num. 2. Quare autem Joan. 20. potestatem illam contulerit Christus, multa assignabilis est ratio à priori, præter voluntatem ipsius, à qua omnia Sacramenta sunt instituta. Congruentiam vero designavit D. Thom. nimurum remissionem peccatorum fieri media charitate. Cum autem Spiritus Sanctus sit charitas, congruentissimum fuit, ut Christus Apostolis eam potestatem conferret, quando per mysticam illam insufflationem comul illis Jo. 20. Spiritum Sanctum, cùm quia per Baptismum renascimur, per peccata morimur, per pœnitentiam resurgimus, adeoque post Resurrectionem Christi institutum fuit hoc Sacramentum in symbolum Resurrectionis nostræ. Addunt ex doctrina D. Thomæ aliqui Recentiores, posse etiam concedi per illa Matth. verba, data matu fuisse Apostolis potestatem ad puniendā peccata in foro exteriori, puniendo rebelles penitentia, & censuris Ecclesiasticis, ut colligi potest ex ipso textu: nam ibi Christus posito præcepto ordinis servandi in correctione fraterna addit: *Ecclæsiam non audiuerit, si tibi, scilicet Ebanicus, & Publicanus, id est separatis, & excommunicatis per sententiam excommunicationis latam ab Ecclæsia.* Ut autem appareat efficacia potestatis Ecclesiastice ad hanc pœnitentiæ inferendam, immediate subiungit Christus: *Amen dico vobis, quacumque alligaveritis super terram, &c.* Ubi ait D. Thom. *Sic dicitur allegata, quia non solvit, vel quia excommunicat.*

Objicies secundò ex Montanis, & Novatianis ea omnia testimonia Scripturæ, & PP. quæ deditis à num. 58. de virtute, ex quibus constat, peccata post Baptismum commissa esse irremissibilia: atqui non clementia remissibilia, si Christus instituisse Sacramentum pœnitentiaæ ad temittenda peccata post Baptismum commissa: ergo &c. Confirm. ex Concilio Cablonensi II. Can. 33. dicente: *Secundum constitutio-nem Apostoli constemamur alterutrum pœcata nostra: ergo Sacramentum pœnitentiaæ non fuit institutum à Christo, sed à Jacobo Apostolo.* Resp. nego suppeditum Maj. ex illis enim Scripturæ, & PP. testimoniis nequam infertur peccata post Baptismum commissa esse irremissibilia, eti plura sint finalia, quæ non remittentur.

tur, non quidem ex eo, quod desit Sacra-
mento pœnitentia virtus ad ea remitten-
da, sed quia haec virtus non applicabitur,
ut latè pater ex dictis ab eo num. 98. de-
virt. Ad Conf. nego Conseq. quia illa Con-
cilia verba nequaquam significant, insti-
tutum suisse ab Apostolo pœnitentia Sa-
cramentum, sed declarari per eam Apo-
stoli constitutionem, Canonicam institu-
tionem à Christo factam, in hac enim pro-
videntia nunquam agnoscit Ecclesia Dei,
sibi collatam à Christo potestatem ullam
ad instituenda Sacraenta, ut constat à
num. 9.

45. Objecies tertio: ad omne Sacramentum
requiritur Verbum, & elementum ab alia
quo Ministro adhibitum, juxta illud Au-
gustini tract. 80. in Jo. *Accedit verbum
ad elementum, & fit Sacramentum*: sed in
pœnitentia nullum est elementum: ergo
pœnitentia non est Sacramentum. Resp.
primò: nego. Antecedens: nam Augusti-
nus ibi non loquitur de Sacramento quo-
libet, sed de Baptismo tantum, ut ex tex-
tu manifestum est, sic enim habet: *Qua-
re non ait, mundi estis propter Baptismum,
quo loci estis, sed ait propter verbum, quod
locutus sum vobis: nisi quia, & in aqua
verbum mandat & derrahit verbum, &
quid est aqua, nisi aqua: accedit verbum
ad elementum, & fit Sacramentum.* Resp.
secundo: quod si dictum illud Augustini
extendatur ad alia novæ legis Sacra-
menta, non debet sumi elementum strictè, &
propriè; alioqui ne quidem Eucharistia
est Sacramentum: nam panis, & vinum,
qua sunt ipsius materia non sunt elemen-
tum strictè, & propriè, sed per ly elemen-
tum intelligenda est quæcumque res sen-
sibilis à Christo instituta, quo in sensu pos-
sumus dicere, verbum in Sacramento
pœnitentia accedere ad elementum, scilicet
ad confessionem pœnitentis.

46. Objecies quartò: in lege veteri pœni-
tentia non erat Sacramentum: ergo ne-
que in nova. Probatur Consequent. Non
minus pœnitentia fuit necessaria ad remis-
sionem peccati in lege veteri, quam in no-
va: ergo si pœnitentia legis veteris non
fuit Sacramentum, neque pœnitentia legis
novæ erit Sacramentum. Confirmat.
Non minus præcipiebatur à Deo pecca-
torum Confessio in lege veteri, quam in
nova, ex illo Numerorum 5. *Vir, sevemn-*

*lier cum transgressi fuerint mandatum
Domini, confiebuntur peccatum suum:
ergo si illa antiquæ legis Confessio non
fuit Sacramentum, neque ista novæ legis
Confessio erit Sacramentum. Resp. Con-
cedo Anteced. & nego Conseq. Ad prob.
dist. Anteced. Non minus, & eodem mo-
do, nego: & diverso, concedo antece-
dens, & nego conseq. quia in lege veteri
non fuit dictum, sicut in nova: *quorum
remiseritis peccata &c.* neque volunt Deus
hoc beneficium ad remissionem peccato-
rum antiquis conferre, quod reservabat
filiis legis novæ, adeoque non erat eodem
modo necessaria pœnitentia ad peccato-
rum remissionem in lege antiqua, ac in
nova.*

Ad Confirm. dist. anteced. Non minus 47.
præcipiebatur confessio aliqua legalis, con-
cedo: Confessio Sacramentalis, sive om-
nium peccatorum, nego anteced. & con-
seq. Ratio est, quia in lege veteri solum
præcipiebatur confessio de aliquibus pec-
catis exterioribus, non de internis, quæ
nos ipsi tenemur saceri, adeoque ea Con-
fessio erat tantum figura nostræ. Confi-
tebantur autem illi ea peccata externa gra-
viora per certa quadam Sacrificia, quæ
pro illis peccatis destinabantur, & quæ te-
nebantur offerte, in quo Sacrificio consi-
stebat illorum confessio: ea vero confessio
nequaquam instituta erat ad remittenda
peccata, neque gratiam causabat: Sacer-
dotes enim tunc discernentes inter lepram,
& lepram solum agebant de lepta corpora-
li, judicantes, qualis esset lepra, & an esset
perfectè sanata; illi vero neque lepram
corporalem, neque Spiritualem sanare
poteant, cum nequaquam ipsis datae fure-
rint claves regni Cœlorum: nostra autem
confessio non solum est de aliquibus, sed
de omnibus peccatis, tum externis, tum
internis, constituitque cum Sacerdotali ab-
solutione, & actibus pœnitentis Sacra-
mentum peccatorum remissum, ad
quod data fuit potestas à Christo Domino
Ministris hujus Sacramenti, ut constat à
num. 3. adeoque Confessio nostra est ve-
rè Sacramentalis; tecùs autem confessio
legis antiquæ.

Objecies quinto ex Calvinio. D. Aug. 48.
lib. de nuptiis, & concupiscentia cap. 33.
ait *la la cro regenerationis non tantum pec-
cata præterita, sed etiam posterius adhuc-*

Uuuu 3 sa re-

*S*a remittuntur: ergo non indigemus Sacramento pœnitentia distincto a Baptismo ad obtinendam remissionem peccatorum, adeoque ad hoc sufficiet Baptismus in memoriam revocatus, per quam excitetur fides, quâ peccata remittuntur. Confirmatur ex Fulgentio lib. de fide ad Petrum cap. 30. ubi Baptismum vocat: *Sacramentum fidei, & pœnitentia*, Juxta id, quod de Joan. dicitur *Lucæ 3. Venit predicans Baptismum pœnitentie in remissionem peccatorum*: ergo &c. Resp. nego conseq. quia Augustinus non tribuit Baptismo virtutem per se proximam ad remittendum peccata post ipsum commissa, sed radicalem, quatenus per Baptismum, qui est janua omnium Sacramentorum, ex num. 88. de Confirmat. capaces reddimur ad suscipiendum Sacramentum pœnitentiae, si peccavimus. Quod autem hæc interpretatio legitima sit, patet tum ex his verbis quæ ibidem addit: *quid enim prodes set, vel ante Baptismum pœnitentia, nisi Baptismus sequeretur, vel postea, nisi præcederet?* tum etiam quia Epistola 23. appetit docet, aliquid Sacramentum a Baptismo distinctum necessarium esse ad delenda peccata post Baptismum commissa, ait enim: *Si parvulus baptizatus grandevus factus, propria incepit habere peccata, per quam gratiam remittentur. Non regeneratione, sed alia curatione resarciri possunt.* Ad Confirm. nego conseq. quia Fulgentius ex eo vocat Baptismum Sacramentum pœnitentiae, quatenus in adultis, qui lethaliter peccârunt, ante susceptionem Baptismi requiritur ad legitimam illius, & fructuosam susceptionem aliquis actus virtutis pœnitentiae, ex illo Petri Act. 2. *Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum: Verum hæc longè distant a re præsenti, in qua non agimus de pœnitentia virtute, sed de pœnitentia Sacramento.*

Q. II.

49. *O* Ejicies sexto ex Lutherio, & Calvinio contrâ secundam Assertionem. Primus, qui Confessionem instituit, fuit Innocentius III. electus Anno 1198. ille enim in cap. *Omnis utriusque sexus annuam confessionem præcipit omnibus Christi fidelibus sub pena, quod vivens*

arceatur ab ingressu Ecclesie, & moriri Christiani Careat sepulchrum: ergo Sacramentum pœnitentiae, saltem quantum ad confessionem peccatorum non fuit immediate à Christo institutum, adeoque nullum est Christi præceptum de confessione. Confirmatur primò ex Nectario Patriarcha Constantinopolitano præcessore Chrysostomi. Nectarius enim, ut referunt Socrates lib. 5. hist. cap. 19. Sozomenus lib. 6. cap. 16. & Nicephorus lib. 12. cap. 28. confessionem abrogavit: ergo non fuit à Christo præcepta. Confirmatur secundò ex Chrysostomo successore Nectarii, qui multis in locis confessionem abrogare videtur, præcipue hom. 2. in Psal. 50. ubi sic habet: *Pecata tua dico, ut deelas illa: si confundaris alicui dicere, quæ peccasti, dico tu quidam in anima tua: non dico, ut confiteris ea conservo tuo, qui exprobri, dico Deo, qui curat ea: ergo &c.* Resp. nego Antecedens: Innocentius enim III. confessionem peccatorum nequam instituit, sed solum determinavit tempus, præcipiendo, quod non differetur confessio ultra annum ex dictis num. 26. Præceptum enim Christi de Sacramentali confessione facienda ab initio Ecclesiae agnitus fuit ex num. 11. Se August. lib. 50. homiliarum, hom. 12. *Dens noster, quia pius est, & misericors, vult, ut peccata confiteamur in hoc sacculo, ne pro illis postmodum confundamur in futuro: & hom. 41. docet, homines debere abstinere a peccatis, tradens rationem, quâ peccatorem convincat, per hæc verba: quia si ad ultimum vite futurit, nescit, si ipsam pœnitentiam accipit, ac Deo, & Sacerdoti peccata sua confiteri poterit: ubi non loquitur de pœnitentia, quam agimus, sed de pœnitentia, quam suscipimus, adeoque de Sacramento pœnitentiae juxtra ea, quæ contra Lovanienses diximus num. 473. de virtute. Unde semper in Ecclesia Dei fideles pœnitentia Sacramentum suscepere ex Scriptura, & PP. primorum saeculorum à num. 16. Sit enim Chrysostomus homil. 30. in Gen. expressam facit mentionem de Sacramentali confessione; quæ juxta antiquum Ecclesiæ jus, de quo num. 26. & 51. in hebdomada Sancta fieri solebat: ait enim Chrysostomus: *quia in magnam hanc hebdomadam**

domadam peruenimus. Dei gratiâ nunc maximè, & jejunii cursus intendendus: & magis continuâde sunt preces: faciendâque diligens, & pura Confessio peccatorum. Quòd autem ad illam Sacerdotis Ministerium requirat, constat ex lib. 2. de Sacerdotio, ubi sic ait: *Quamobrem multâ quidem arte opus est, ut qui laborant Christiani, ultrò sibi persuadeant, Sacerdotum curationi sese submittere oportere, & lib. 3. dicit, Leviticos non purgâsse à lepra cingorali, sed tantum de sanata lepra iudicium talisse: Sacerdotes autem Evangelicos non declarare solum, sed verè sanare à lepra spirituali.*

51. Plura sunt etiam Concilia ante Lateranense celebrata, in quibus fit expressa mentio de confessione Sacramentali, nempe Concilium Laodicense sub Sylvestro Papa celebratum, Cabilonense sub Vitaliano, Turonense, & Rhemensis sub Leone III. Moguntinum sub Leone IV. Wormatiense sub Adriano II. ut diximus à num. 12. Hunc confessionis usum habuit ab inicio Ecclesia Catholica, ut patet ex Scriptura n. 16 & PP. primorum saeculorum n. 18. Ex quibus constat, quam falso scripsit Calvinus in antidoto Tridentini sess. 6. cap. 15. per mille annos nullum fuisse usum confessionis Sacramentalis in Ecclesia, donec, inquit, *Innocentius III. cùm pauculis cornutis bestiis* (sic mille ducentos PP. qui Concilio Lateranensi interfuerunt, fanâitate, & doctrina conspicuus impudens hæresiarca appellat) laqueum hunc populo Christiano induit, quem Tridentini PP. adfingunt. Tanta quidem est hæresiarcarum excæatio, ut ne ipsam quidem lucem conspicere valeant. Etenim in Ecclesia Dei nunquam fuit minor obligatio singulis annis ad confessionem, quam ad communionem: ex quo infert Exim. Doct. disp. 36. sess. 1. num. 1. ex jure antiquo fuisse olim fideles obligatos ad confessionem ter in anno faciendam, cùm obligati fuerint ter ad communicandum. Fabianus quidem Papa de consecratione dist. 2. Can. 16. ita habet: *Etsi non frequenter, sicutem in anno ter laici homines communient* (nisi forte quis majoribus quibuslibet criminibus impediatur) *in Pascha, videlicet, & Pentecoste, & Natali Domini* Expressè etiam Sacramentalis confessionis antiquus usus habetur in decreto

26. quæst. 7. can. 1. & 27. quæst. 1. Can. 5. & sèpè alibi. Exinde

52. Ad primam Conf. concedunt aliqui Antecedens, & negant Conseq. quia Nectarius confessionem è sua Ecclesia sustulit, deceptus ab hæreticis Novatianis, quorum consilio in rebus ad fidem pertinentibus sèpè utebatur teste Socrate apud Baronium ann. 56. n. 28. Sed melius responderet cum Exim. Doct. & Bellarm. negando Antec. quia Nectarius nequaquam abrogavit Sacramentalem confessionem; hujus rei signum evidens est, quòd Ecclesia Constantinopolitana nunquam apud veteres de hoc errore male audivit, neque à Summis Pontificibus de illo reprehensa est; sed abrogavit confessionem publicam, quæ ultra auricularem, & secretam fieri solebat, cujus rei causa fuit ista. Mos inoleverat, ut in qualibet civitate deputaretur Sacerdos pœnitentiarius, qui exciperet confessionem quorundam peccatorum publicorum, aut graviorum ad imponendam pro illis pœnitentiam. Aliquando causâ majoris humiliationis pœnitentis, & audiendum ædificationem, & terrorem, fieri solebat hæc confessio publicè, & inter solemnia missarum. Quâdam autem die mulier nobilis se accusando, accusavit Diaconum, cùm quo peccaverat, de qua re grandis tumultus factus est in Ecclesia, quem audiens Nectarius prohibuit, ne deinceps publicè fierent confessiones, cùm ad remissionem peccatorum fatus esset secreta, & Sacramentalis confessio; ad pœnitentiam verò agendam pro peccatis necessæ non esset ea postea hominibus dicere, sed satis erat, si corde verè pœnitente dicerentur coram Deo.

53. Ad secundam Confirmationem, Respondet Chrysostomum neque in illo, neque in ullo alio loco abrogasse confessionem Sacramentalem, quam à Christo institutam esse ubique docet, ut constat ex num. 50. cùmque ex verbis Christi probat hom. 85. in Jo, dicens: *Insufflavit enim, & dixit: Accipite Spiritum Sanctum, quorum cumque remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt: quemadmodum enim Rex prefectos mittens, ut in carcерem reos introducant, ut liberent, potestatem præbet; ita Jesus discipulos dimittens hac munivit auctoritate.* Et infra docens, non considerando

dos esse Sacerdotes, tanquam conservos, sed tanquam Dei Ministros à Deo institutos, ait: *Quare Paulus dixit: pro Christo legatione fungimur, tanquam Christo exhortante per nos: neanè videtis seculi principibus omnes subesse, & sèpè genere, virtù, & prudentiā posterioribus deterioribus preponi?* *Tibhilominus principis, qui eos proposuit, reverentia, nihil quales illi sint, cogitat; quid si homo aliquem constituerit, tantus subit metus, si Deus quem constituit, despiciimus, maledicimus, innumeris afficimus contumeliis; & cùm fratres nostros judicare prohibemur, contra Sacerdotem linguam acuimus.* Ex quo juxta phrasim Chrysostomi, honor, reverentia, & confessio facta Sacerdoti non est facta conservo, sed soli Deo.

14. Chrysostomus igitur nullatenus abrogavit confessionem, quam Christus instituit, ut hæretici vanè gloriauit, sed rejectit eam aliam confessionem publicam abrogatam per Neotarium antecessorem suum ex num. 52. Docet itaque Chrysostomus, quod postquam peccantis sua peccata confessus fuerit Sacerdoti, non tanquam homini, nec tanquam conservo suo, sed tanquam Deo, cuius vices tenuit, postea secretam penitentiam faciat de peccatis suis, non illa declarando iterum hominibus, ut fieri solebat, sed soli Deo inter privatos parientes: hoc enim significant illa Chrysostomi verba: *non dico, ut confitearis ea conservo tuo, ne expobret;* in quibus aperè loquitur de confessione publica, ex quo opprobrium, & confusio penitentium sequi solebat. Id etiam constat ex hom. 4. de Lazaro circa medium, ubi hæc habet: *Cave enim, homini dixeris, ne tibi expobrot: neque enim conservo confiteris, ut in publicum proferas, sed ei, qui Dominus est, ei qui tui curam gerit, & qui humanus est, & qui medicus est, ostendis vulnera.* Et infra inducit Deum sic cum peccatore loquentem. *Non cogo te in medium prodire theatrum, ac multos adhibere testes: mihi soli dic peccatum privatim, ut sanemulcus, teque dolore liberabo.* Et hom. 31. in epistolam ad Hebr. sic exponit dicenda peccata: *Non dico tibi, ut ea tanquam pompam in publicum proferas, neque ut te accuses, sed ut pareas Prophæ dicenti: Revela Domino viam tuam, apud Deum ea confiterere, apud judicem confiterere peccata*

tua, orans si non lingua, sicutem membra id est confitere apud Sacerdotem à Christo Judicem constitutum, petens veniam cum contritione, vel attritione habita si non tenet. Quibus in locis solum intendit eam publicam confessionem abrogare, quæ hominibus fieri solebat; non autem secretam, & sacramentalem, quæ fit Sacerdoti constituta, dici à Deo, illamque audienti nomine Dei, adeoque dicitur non homini, sed soli Deo facta: sicut in mil. 85. in Jo. dicit: quidquid enim conatur Sacerdos, solius Dei domus. Ex quibus appetet, quād longè dicitur verus Chrysostomi sensus à prava hæreticorum expositione.

Ex his appetet etiam magna, quæ semper adfuit, concordia in ordine ad Sacramentum Pœnitentia inter Ecclesiam Occidentalem, & Orientalem; nam illam confessionem publicam, quæ fieri solebat, non solum rejectit Ecclesia Orientalis, verum etiam sustulit illam Occidentalem, ut constat ex Leone Magno epist. 80. ad Episcopos Campaniæ, ubi hæc habet: *Nam enim iam contra Apostolicam Regulam presumptionem, quam nuper agnovi à quibusdam illicita usurpatione committi, modis omnibus constituta submovere, ne de singulari peccatorum genere libellis scripta confitentes recitetur, cùm reatus conscientiarum sufficiat solis Sacerdotibus judicari confessione secreta.* Quamvis enim plenitudo fidei videatur esse laudabilis, quæ propter timorem Dei apud homines credere non veretur; tamen quia non omnium sunt hujusmodi peccata, ut qui penitentiam poscent, non timeant publicare; removeantur tamen improbabilis conjectura, ne multi à penitentia remediis arecentur &c. sufficit enim illa confessio, que primum Deo offertur, tum etiam Sacerdoti, qui pro delictis penitentium precator accedit. Quin imo Tridentinum, ex num. 37. non solum declarat, nullum esse Divinum preceptum de confessione publica facienda, verum addit, quod talis confessio non latit consulte humana aliqua lege præcipitur, adeoque ex facto Neotari, & Chrysostomi, potius roboratur concordia inter Ecclesiam Occidentalem, & Orientalem, in administratione hujus Sacramenti, quād impugnetur Christi institutio, quād Universa agnoscit Ecclesia.

¶. III.

¶. **O**bijecies septimò contra tertiam Conclusionem. Ex illis Verbis Joan. 20. quibus Christus instituit Sacramentum penitentiae, non solum inferimus potestatem ad remittenda mortalità, sed etiam venialia: atqui non est obligatio declarandi in confessione omnia, & singula venialia: ergo neque omnia, & singula mortalità. Confirmatur primò ex Calvinio: Contritio non est minoris efficaciam in lege gratiae, quam in lege veteri: atqui in lege veteri peccator elicita contritione justificabatur, absque ulla obligatione manifestandi alteri omnia, & singula sua peccata, adeoque quin contritio esset votum Sacramenti penitentiae: ergo etiam in lege Gratiae. Confirmatur secundò: ex verbis Christi non colligitur, datam fuisse Apostolis potestatem instat judicii, ut eis omnia peccata manifestarentur, & penitentiam impoherent: ergo ex Verbis Christi non potest inferri obligatio manifestandi omnia peccata. Confirmatur tertio: in aliis judiciis remitti solent peccata, quin omnia declarantur, neque maneat obligatio ea declarandi: tum etiam quin reus omnia declarat, sufficitque, quod per alium ea manifestet, sive reus sit praesens, sive absens: ergo ex potestate, quantumvis collata eslet per modum judicii, non erit hæc obligatio manifestandi omnia, & singula peccata. Confirmatur quattuor: non minus ex institutione Baptismi confirmatur Ministro potestas ad ligandum, & solvendum, quam ex institutione penitentiae, cum non minus si necessarius, necessitate medii, Baptismus, quam penitentia: atqui potestas ad baptizandum non est per modum judicii: ergo neque potestas ad absolvendum.

57. **R**esp. dist. Maj. inferimus eodem modo, nego: proportione servata, concedo Maj. & concessâ Min. nego conseq. Ratio est, quia sicut Dominus, quando dat famulo potestatem faciendi magnas Eleemosynas, dat etiam faciendi exiguae, & non est contra; ita Christus quando dedit potestatem Ministris remittendi peccata gravia, dedit etiam potestatem remittendi levia. Ceterum cum ea potestas clavium sit ad aperiendum Cælum peccatori clausum propter peccatum, vel ad retinendū clavum, si peccatum non remittatur, & inter

peccatum mortale, & veniale sit hoc grande discrimen, quod per mortale clauditur Cælum, nec aperitur, si in hoc Mondo non remittatur; secundus autem per veniale, quod potest in alia vita remitti Purgatorio; exinde mortale manet materia Confessionis necessaria; veniale vero materia libera, adeoque licet non sit obligatio confitendi materiam liberam, male exinde interfertur, non esse obligationem confitendi materiam necessariam. Ad primam Confirmat, dist. Maj. Non est minoris efficaciam, neque invenit in lege gratiae obligationem, quam non inveniebat in lege veteri, nego; & invenit, concedo Maj. & concessâ Min. nego conseq. quia contritio est ex se votum saltem implicatum adimplendi omnia, ad quæ homo tenetur, ut sapè diximus, cum autem non teneretur ad confessionem in lege veteri, & teneatur in lege nova, ex eo non erat votum confitendi omnia, & singula peccata in lege veteri; bene vero in lege nova. Quod quidem immemores sui docent Adversarii de contritione infidelis adulteri, respectivè ad Baptismum, quæ est in lege nova, apud ipsos, votum suscipiendo Baptismum, & in lege antiqua non erat tale votum; non autem propter aliam, nisi propter rationem à nobis assignatam.

Ad secundam Confirmat, nego Antecedens: quia ex verbis Christi Domini habetur potestas, non solum ad remittendum peccata: retinere autem propriè significat aliquid positivum, quo res aliqua retinetur, adeoque in praesenti dieit, tanquam munus primarium, actum judiciale, non quidem meram negationem absolutionis, sed sententiam latam retentionis, donec penitens restituerit, occasionem aliquam peccandi præsciderit &c. à quibus peccatis, ne per contritionem quidem penitens se liberare potest, nisi animum habeat se Sacerdotis arbitrio, & sententie submittendi. Retentio itaque propriè est actus judicialis in subditum prolatus, quando dispositus accedit ad absolutionem validè recipiendam, sed nondum fecit, quæ Confessarius necessario facienda judicat, eaque fieri præcipit ante absolutionem. Si enim accedat indispositus, non est, propriè loquendo, retentionis, cum nullum in eo effectum habeat

Disputatio I. Sectio II.

714

beat circa permanentiam peccati; eodem quippe modo permaneret, licet Sacerdos actu illo id non retineret. Munus secundarium hujus potestatis ligandi est obligatio ad satisfactionem, non tamen est propriè retentio peccatorum, cum ea jam remissa sint per sententiam judicialem, nec ulteriori Sacerdotis judicio submitti debent. Unde licet possit etiam Sacerdos differre alicuius Baptismum; hoc tamen non est retinere alicuius peccata propriè, & juridicè, cum non fiat in subditum, nec causâ cognita, nec per sententiam judicialem, adeoque ad summum potest vocari retentio impropria, & negativa. Quo in sensu explicandi sunt aliqui PP. ut notavit. Exim. Doctor disput. 17. sect. 2.

59. Ad tertiam Confirmationem, nego Conseq. quia pro diversitate Principum instituentium judicium, habentur respectu illius diversæ obligationes, & requisita: Christus autem non minus potuit, quam alii Principes, requisita propria apponere pro Judicio ab ipso instituto. Sic voluit, quod Sacramentalis absolutio non conferretur absenti; quod judicium hoc esset secretum, nec indigeret testibus, sed ipse penitens esset reus, & accusator sui, ut constat ex universa Ecclesiae consensu, à num. 11. & ex Regula, quam tradit. August. lib. 4. de Bapt. cap. 24. ubi sic ait: *Quod Universa tenet Ecclesia, nec Concilium institutum, sed semper retentum est, non nisi auctoritate Apostolica traditum restringimur creditur.* Ad quartam Confirm. dicit. Maj. non minus, & eodem modo, nego, & diverso modo, transeat Maj. & concessa Min. nego Conseq. quia per institutionem Baptismi, nulla fuit collata potestas ad inquitenda peccata baptizandi, neque ad imponendam satisfactionem pro peccatis, adeoque neque ad retinenda peccata propriè per modum judicii: neque unquam hanc judicialem potestatem agnovit Ecclesia Dei in Ministro Baptismi, ut constabit à num. 71. bene verò in Ministro Sacramenti pœnitentiae, ut constat ex dictis: Minister enim Baptismi solum habet potestatem ad retinendum negativè, & improprietate, ex numero superiori, quatenus ex judicio privato repellit indignos: non verò ex judiciali potestate collata a Christo pro remissione peccati, & retentione pro-

priè & absolutè dicta, qualem habet Minister Sacramenti Pœnitentiae.

Objicies octavò ex Kemnitio. Jo. 20. dicitur Christus A postolis: *Sicut misisti me Patri, & ego mitti vos:* atqui Christus ad absolvendum à peccatis non exigebat singulare pecatorum confessionem, ut confitit de Magdalena, Lucæ 7. & de Paralyticis Matth. 9. ergo, ut Ministri absolvant à peccatis, non exigunt singulorum peccatorum confessio. Confirmatur primo. Confessio publica abrogata fuit, & mutata in privatam tempore Decii Imperatoris; confessio autem privata abrogata fuit tempore Nestorii, idéoque præter Chrysostomum, Cassianus, Collat. 20. c. 8. Origene, Hom. 9. in Levit. Atig. lib. 10. Confess. cap. 1. & Ambros. lib. 10. in Lucam. c. 96. hanc claram insinuant Confessionem Sacramentalem non esse Divini: ergo &c. Confirmatur secundò: quia confessio, quæ debet declarari singula peccata, est causâ conscientiarum, nullam in Verbo promissionem habens, in legem enumerationis peccatorum transformans Evangelium, & substituens gratuitæ Christi remissionei meritum enumerationis, & satisfactionis, adducendo conscientiam in distinctionem, & desperationem, cum precipitatur res impossibilis: constat enim, nos plura peccata, nec intelligere, nec meminisse, ergo &c. Hæc sunt fundamenta Kemnitii, quibus imprudenter se jactat.

Resp. distin. Maj. sum pte ly scut per identitatem, nego; per similitudinem, concedo Maj. & concessa Min. nego Conseq. Ratio est, quia ut detur similitudo inter potestatem unius, & alterius; nequam requiritur, quod sit eadem in utroque potestate; aliter non est similitudo, sed identitas, quam & ipsi negant inter Apostolos & Christum. Ad similitudinem autem non requiritur, quod Apostoli habeant illam potestatem excellentiæ, quam habebat Christus, ut remittere posset peccata, nisi solum intra, sed etiam extra Sacramentum, ut præstitit cum Magdalena, & Paralyticis, sed lat est, quod habeant potestatem participari ad remittenda peccata intra Sacramentum, quæ quoad speciem, & numerum debent Fideles ad Ministros Christi deferre, prout ex jure Divino tradidit ab initio semper Ecclesia, ut constat à num 11. Ad primam Confirmat. nego Antecedens

etenim tempore Decii Imperatoris non fuit abrogata, sed potius introducta publica confessio, ut latè ostendit Bellarmin. lib. 3. de pœnitentia. Quidquid tamen de hoc sit, privata, & secreta confessio jure Divino præcepta, nunquam fuit in Ecclesia Dei abrogata, neque tempore Neotarii, ex num. 52. sed ab initio Ecclesia fuit semper in usu, ut constat ex Scriptura, à num. 16.

Solùm ergo fuit abrogata secunda confessio publica peccatorum, de qua dumtaxat loquitur Cassianus, Chrysostomi discipulus: August. autem loquitur ibi de peccatis, quæ ipse commisit ante Baptismum, sicuti & Ambrosius, eo loco ab adversariis adducto, loquitur de peccatis, quæ Petrus commisit, antequam institutum esset Pœnitentiae Sacramentum, cùm autem peccata ante Baptismum commissa, non sint materia Sacramenti Pœnitentiae, in vanum assertur locus ille Augustini, qui aliter loquitur de peccatis post Baptismum commissis, ex num. 7. 18. 48. & 50. Tum etiam cùm peccata Petri, quæ remissa fuisse, antequam institutum esset Pœnitentiae Sacramentum, non fuerint remissa per hoc Sacramentum, sed per contritionem perfectam, imprudenter assertur pro re præsenti ille locus Ambrosii, qui aliter loquitur de remissione peccatorum fidelium post hujus Sacramenti institutionem, ex num. 11. ex quo ad secundam Confirmat. nego Antecedens, in quo solùm continentur imposturae Kemnitii contra potestatem expressam, quam Christus dedit suis Ministris, & contra totius Ecclesie sensum, ut constat ex Scriptura, & PP. adductis, à num. 16. Qapropter merito Tridentinum sess. 14. cap. 5. & per 15. insuper Canones Pœnitentiae errores illos singillatim condemnat.

S. IV.

Obicies nondò, contra doctrinam nostrorum illationum. Ex testimoniosis Lateranensis, & Tridentini à nobis adductis non colligitur, obligari fideles ad confessionem validam semel in anno: ergo doctrina nostra ex his principiis deducita nulla est. Probatur Antecedens: quando dicimus præceptum Ecclesiasticum determinare tempus, in quo fieri debeat istud Sacramentale judicium, vel intelligimus

R. P. Cormaz Theolog. Tom. II.

determinare tempus, præcipiendo confessionem; vel solùm intelligimus determinare tempus, ut fiat confessio, non quidem præcepta ab Ecclesia, sed à solo Christo? Si primum: ergo pugnamus contra Tridentinum num. 26. citatum, dicens: *Negque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiteantur.* Si secundum: ergo cùm præceptum non impositum violari non possit, qui non confitetur, non violat præceptum Ecclesiasticum de confessione facienda, adeoque ad nihil tenetur, vi talis præcepti Ecclesiastici. Confirmatur. Confessio Sacramentalis doorem de peccatis exigit, & includit: atqui dolor, cùm sit actus pure internus, non potest cadere sub præcepto Ecclesie, actus enim pure interni, cùm per se non cadant in notitiam sensibilem, non possunt esse intra sphæram humanæ gubernationis, solumque subjiciuntur illi, qui omnium hominum secreta novit: ergo confessio Sacramentalis non potest cadere sub præcepto Ecclesie.

Resp. nego Antecedens. Ad probationem dico: Ecclesiam determinando tempus præcipere, ut confessio à Christo præcepta, & instituta, adeoque valida fiat eo tempore, neque per hoc opponimur Tridentino, quod eo loco solùm intendit docere, Concilium Lateranense non statuisse, confessionem fieri, quasi præciperet, quod Christus non præceperebat; non autem negat, quod Lateranense præceperebat confessionem à Christo præceptam fieri, semel saltem in anno, inquit hoc supponit Tridentinum variis in locis, præcipue less. 14. Can. 8. dicens: *Si quis dixerit, confessionem omnium peccatorum, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, & traditionem humanam, à piis abolendam, & ad eam non teneri omnes, & singulos utriusque sexus Christi fideles juxta Magni Concilii Lateranensis constitutionem, semel in anno, anathematisit.* Cùm autem constitutio Concilii Lateranensis non sit Consilium, sed rigorosum præceptum, ex num. 26. exinde manifestè patet, per Lateranensem & Tridentinum præcipi confessionem à Christo præceptam, determinando, ut saltem fiat semel in anno. Quinimò si Ecclesia confessionem non præciperet, qui non confiteretur, non transgredieretur Ecclesia.

si præceptum: nemo enim violat præceptum Ecclesiæ, quando Ecclesia præceptum non imposuit: dicere autem non violari tunc Ecclesiæ præceptum, damnatum est ab Alexandro VII. ex n. 25.

65.

Ad Confirmationem, concedo Maj. & dist. Min. Non potest cadere sub præcepto Ecclesiæ dolor purè internus, nudè sumptus, permitto: dolor constituens totū mixtum ex interno, & externo, nego Min. & conseq. Ratio est, quia Ecclesia potest præcipere, ut actus externus dignè moraliter fiat; cùm autem, ut fiat dignè moraliter, requiratur opus mixtum ex interno, & externo, præcipit directè totum mixtum ex interno actu, & externo. Sic quando Tridentinum citatum num. 23. ait, quòd percipiatur Eucharistia dignè, & sine conscientia peccati mortalis, in casu, quo Sacerdos debeat celebrare, & non sit copia Confessarii, clare docet, illum deberet elicere perfectum actum contritionis constituentem unum totum morale cum externa sumptione, similique præcipiens, ut Sacerdos, quām primū possit, confiteatur, directè præcipit contritionem internam constituentem unum totum morale cum confessione externa. Finis enim potestatis Legislativæ, quam Christus Dominus contulit Ecclesiæ, est in ordine ad finem supernaturalem, ad quem non conductit opus externum, nisi quando constituit totum cum interno, adeoque se extendit ad præcipiendum directè opus mixtum ex interno, & externo; aliter qui solum haberet peccatum purè internum, non obligaretur ex præcepto Ecclesiæ ad annuam confessionem, quod dici non potest.

66. Qua de causa in jure Canonico sunt plures textus, in quibus Ecclesia directè præcipit, aut prohibet hæc opera mixta, quos textus habes apud Exim. Doctorem lib. 4. de leg. cap. 13. num. 3. per hæc verba: *Primum sit Caput, omnis utriusque, de pœnitentiis, & remissionibus, quatenus præcipiendo confessionem annuam, præcipit dolorem necessarium, & confessionem cogitationum merè internarum. Secundum est Caput, Dolentes de Celebrat. Mis. & Clementia 1. ubi præcipitur Clericis recitatio attenta, & devota. Tertium ex Cap. Commissa 2. Ceterum, de elec-
tione in sexto, ubi punitur, qui recipit*

beneficia absque intentione suscipiendo debitum ordinem intra annum, nisi naturali voluntate ordinetur. Quarto ex Clement. 1. 2. Verum de Hereticis, ubi la-
quishores, qui ex odio, vel intentione tur-
pis lucri omittunt contra iustitiam, &
conscientiam procedere contra aliquem in casu fidei, excommunicantur. Quin-
to ex Clement. 1. de Statu Monach. ubi Mo-
nachus Benedictinus, sine licentia se con-
ferens ad Curiam animo accusandi prela-
tum, excommunicatur, & non sine tali
intentione. Sexto ex cap. si quis ostine
dist. 30. ubi excommunicatur, qui ex in-
tempus, vel externa superflusione ju-
nium Ecclesiasticum non servaverit, & no-
alias, cùm tamen contemptus, atti-
rior sit. Et eodem modo solent iura Ca-
nonica excommunicare facientes hoc vel
illud scienter, aut temere &c. Hucusque
Exim. Doctor.

Consulit dixi in responsione: Eccle-
siam præcipere directè opus mixtum, ne incongruenter loquerer cum illis, qui di-
cunt, Ecclesiam præcipere in opere mu-
to directè actum externum, & indirectè
internum, contra quos vehementer in-
vehitur, & merito Caramuel in Theo-
logia fundamentali editionis anni 1657.
fundamento 24. num. 700. Ratio est,
quia illa præcipiuntur indirectè, sine quib-
us ponit non possunt, quæ præcipiuntur
directè: atqui sine attentione interna idem
suo modo de aliis) potest poni mera, &
pura Psalmorum lectio externa: ergo cum
mera lectio externa directè præcipitur,
non ex eo præcipitur indirectè attingo in-
terna. Consulit etiam permisit, quod
Ecclesia non possit præcipere actum inter-
num nudè sumptum, nam probabilis
judico, quod Ecclesia potest etiam se
extendit ad ita imperandum: nam cum
Christus Dominus concederet potestatem
illimitatam Ecclesiæ ad ea omnia, que
conducunt in gubernatione ad vitam
eternam consequendam, & non solum
conducant opera mixta, sed etiam actus
purè interni, non est ratio, cur limitent
ca potestas ad actus externos. Quinmo-
si Ecclesia exercet potestatem directè in-
actum mixtum, præcipiendo directè in-
ternum, & externum, cur potens præci-
pere duo, non poterit præcipere unum,
nimurum solum internum? Quapropter
D. Thom.

¶. Thom. & alii ; qui negare videntur hanc potestatem , eam revera non negant quoad potestatem directivam obstringentem conscientiam , neque quoad coactivam internam , quæ Ecclesia præcipiat sub pena latæ excommunicationis actum puræ internum ; sed solum quoad potestatem coactivam , quæ per publicam sententiam statim post commissum delictum ferat sententiam contra transgressorum , quam potestatem Ecclesia non habet , cum occulta cordis non agnoscat. Videatur Cardenas supra propositiones ab Innocentio XI. damnatas differt. 34. cap. 2. num. 17.

68. Objicies decimo : Qui singulis annis tenetur solvere unum nummum aureum , si præterito anno non solvit , tenetur anno præsenti duos solvere , unum quidem pro anno præterito , & alium pro præsenti : ergo idem dicendum erit de eo , qui singulis annis tenetur ad unam confessionem faciendam. Confirmatur : Ecclesia præcipiens confessionem semel in anno præcipit , ut fiat confessio de omnibus peccatis , quæ commissa sunt intra annum : illa enim verba , *omnia sua solus peccata* *semel in anno confiteatur* , non solum significant , teneri quempiam ad confitendum eo anno omnia peccata , quæ habet , quando confitetur , sed etiam quæ post illam confessionem committat intra eundem annum ; aliter posset absque ius præcepti violatione per 23. menses non confiteri , nimur si hoc anno ad initium Januarii , & anno sequenti ad finem Decembris confiteretur : ergo &c. Resp. concedo Antec. & nego conseq. Ratio est , quia solutio illa præcipitur propter æqualitatem iustitiae constituendam , quæ

non servatur , nisi solvantur duo nummi aurei ; at vero confessio præcipitur , ut quis cum Deo reconcilietur , subiiciendo Ecclesiæ clavibus omnia , quæ post diligens conscientia examen memoriarum occurront , quod jam obtinetur per illam unicam confessionem , quod etiam Adversarii tentur , docentes , non teneri intra hunc annum facere 30. Confessiones , qui 30. annis non est confessus. Ad Confirmatum nego Antec. illa enim verba nequaquam significant obligationem confitendi iterum intra eundem annum alia peccata mortalia , quæ post ultimam eam confessionem committantur : Neque ulla est in eis verbis fundamentum ad talem expositionem. Qui enim hodiè confitetur omnia peccata , quæ post diligens conscientia examen memoriarum occurront , adimpleret præceptum à Christo , & Ecclesia impositum ex num. 28. adeoque , qui in causa apposito per 23. menses non confiteretur , si aliunde confessus esset semel in anno omnia peccata , quæ post diligens conscientia examen memoriarum occurabant , nequaquam transgredetur præceptum de annua confessione. Si autem post eam confessionem peccaret , sicut non tenebatur tunc ad confitenda peccata futura , ita neque ad ea eo anno iterum confitenda ex vi adimplitionis præcepti , quod jam adimpletum erat. Neque unquam fideles de tali transgressione se accusant , neque Ecclesia ullibi talem obligationem proponit. Reliqua argumenta , quæ hic fieri possent , præoccupata jam sunt in

fundamentis doctrinæ no-

stræ.

* *

DISPUTATIO II.

DE ESSENTIA SACRAMENTI POENITENTIAE.

69. **D**uplex est in quovis Sacramento composito ex num. 42. de Sacramentis : prima ex rebus , & verbis , v. g. in Baptismo ex ablutione , & verbis , in Confirmatione ex Unctione Chrismatis , & verbis , in Pœnitentia ex actibus pœnitentis , & verbis. Res autem dicuntur materia , & verba dicuntur forma primæ ius compositionis. Cæterum quia hæc composita accidentalia , ad placitum in-

stituta sunt à Christo in Sacramentum , resultat secunda compositio ex talibus compositis , & Christi institutione. In hac autem secunda compositione totum primum compositum est materia , & institutione Christi forma. Sic in ramo , ut est signum vini venalis , consideratur duplex compositio , prima ex partibus physicis ramii , ex quibus una est materia , & altera forma. Cæterum quia totum illud com-

Xxx x 3 posse